

**Sprawozdanie z działalności Powiatowego
Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR) oraz realizacji
programów i projektów w 2022r.**

Zgorzelec, 12 kwietnia 2023 r.

W sprawozdaniu przedstawione zostały ustawowe działania PCPR, projekty dodatkowe zrealizowane z inicjatywny jednostki oraz zadania realizowane zgodnie z programami merytorycznymi tj.:

- „3-letnim powiatowym programem rozwoju pieczy zastępczej w powiecie zgorzeleckim”,
- „Powiatowym programem korekcyjno–edukacyjnym dla osób stosujących przemoc w rodzinie”.

Strukturę organizacyjną PCPR tworzy pięć zespołów:

- Zespół ds. świadczeń,
- Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej,
- Zespół ds. pomocy społecznej i wsparcia niepełnosprawnych,
- Zespół organizacyjny,
- Zespół ds. księgowo – kadrowych.

I. ZADANIA ZESPOŁU DS. ŚWIADCZEŃ

1. Prowadzenie postępowań w sprawie udzielenia na podstawie decyzji administracyjnych świadczeń pieniężnych na utrzymanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
2. Udzielanie świadczeń dla rodzin pomocowych.
3. Prowadzenie postępowań w sprawie przyznania środków finansowych na pokrycie kosztów poniesionych na utrzymanie lokalu mieszkalnego przez rodziny zastępcze.
4. Prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawie ustalenia opłaty za pobyt dzieci, osób pełnoletnich pozostających w pieczy zastępczej.
5. Rozpatrywanie możliwości finansowych osób zobowiązanych do ponoszenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.
6. Prowadzenie postępowań w sprawie ustalenia miejsca pobytu rodziców zobowiązanych do ponoszenia opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.
7. Prowadzenie postępowań w sprawie wyznaczenia przedstawiciela dla osoby nieobecnej lub niezdolnej do czynności prawnych.
8. Prowadzenie postępowań w sprawie zastosowania ulgi w ustalonej opłacie.
9. Postępowania w sprawie nienależnie pobranych świadczeń oraz naliczanie odsetek ustawowych.
10. Rozliczenia kwot nienależnie pobranych świadczeń z uwzględnieniem poniesionych wydatków przez powiat i gminę.
11. Prowadzenie postępowań w sprawie zawarcia lub wygaszenia porozumień pomiędzy powiatami.
12. Prowadzenie rozliczeń finansowych związanych z pokrywaniem kosztów utrzymania dzieci w pieczy zastępczej na podstawie zawartych porozumień pomiędzy powiatami.

13. Dokonywanie rozliczeń pomiędzy powiatem a gminami w sprawie ponoszenia kosztów za pobyt dzieci w pieczy zastępczej oraz uzyskanych opłat, zgodnie z zasadami finansowania pieczy zastępczej.
14. Sporządzanie indywidualnych programów usamodzielnienia pełnoletnim wychowankom opuszczającym pieczę zastępczą i placówki oświatowe.
15. Wsparcie i praca socjalna z osobami pełnoletnimi opuszczającymi pieczę zastępczą i pomoc społeczną.
16. Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie, zagospodarowanie i kontynuowanie nauki pełnoletnim wychowankom objętym pomocą społeczną oraz opuszczającym pieczę zastępczą.
17. Pomoc w integracji ze środowiskiem w/w wychowanków.
18. Dokonywanie indywidualnej oceny procesu usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej i pomocy społecznej.
19. Zrealizowanie rządowego programu „Dodatek wychowawczy 500+” – od 1 czerwca 2022 r. zadanie realizuje ZUS.
20. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych.
21. Przekazywanie danych osób uprawnionych do Polskiego Bonu Turystycznego.

Realizacja

Całkowity koszt PCPR za dzieci umieszczone we wszystkich formach pieczy zastępczej wyniósł w 2022r. 13.920.791,65 zł (w tym 606.179,58 zł zobowiązania wymagalne za 2021r.), na który składają się:

- wynagrodzenia koordynatorów wraz z pochodnymi oraz dodatkowe wynagrodzenie roczne,
- odpis na ZFŚS,
- świadczenia na dzieci umieszczone w pieczy rodzinnej,
- dotacje dla 3 placówek opiekuńczo-wychowawczych Powiatu Zgorzeleckiego,
- opłaty z tytułu zawartych porozumień, na rzecz dzieci z powiatu zgorzeleckiego umieszczonych w innych powiatach,
- zwrot dla gmin z tytułu pozyskanych odpłatności od rodziców biologicznych,
- delegacje koordynatorów,
- zwrot za użytkowanie auta prywatnego do celów służbowych,
- usługi specjalistów oraz wynajem BUSów w celu umieszczenia dzieci w PZ poza powiatem,
- odsetki od nieterminowych płatności,
- materiały i wyposażenie, w tym środki pozyskane z gmin (zakup m.in. testów do wykrywania substancji psychoaktywnych, środki na Dzień Rodzicielstwa Zastępczego),
- szkolenia dla rodzin zastępczych,
- dodatki wychowawcze (tzw. 500+) wypłacone dla **221** dzieci na kwotę **570.290,79 zł**. Od 1 czerwca 2022r. zadanie to przejął Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Wpływy (dochody uzyskane od innych powiatów na podstawie 20 porozumień zawartych w związku z umieszczeniem dzieci spoza powiatu - 239.931,18, **z gmin oraz odpłatności od rodziców biologicznych) wyniosły w sumie w 2022r. - 4.760.802,99 zł.**

Biorąc pod uwagę powyższe PCPR poniósł koszty pieczy zastępczej w kwocie rzeczywistej – 9.159.988,66 zł.

Ponadto powiat poniósł koszt w wysokości 698.212,70 zł, który obejmuje:

- wynagrodzenia dla RZZ,
- wynagrodzenia dla osób do pomocy zatrudnionych w RZZ,
- wynagrodzenia dla RDD,
- wynagrodzenia dla osób do pomocy zatrudnionych w RDD,
- wynagrodzenia za pełnienie funkcji rodziny pomocowej.

Są to kwoty wynagrodzeń wypłacone w roku 2022, ale obejmujące zakres od XII/2021r. do XI/2022r.

W 2022r. PCPR udzieliło 397 osobom:

- **2.897** świadczeń w postaci pomocy pieniężnej na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej,
- **144** dodatków na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka niepełnosprawnego w rodzinie zastępczej,
- **31** świadczeń dla rodzin zastępczych zawodowych i RDD na utrzymanie lokalu mieszkalnego,
- **532** świadczeń z tytułu pomocy dla osób usamodzielnianych z pieczy zastępczej, **1.152** dodatków wychowawczych.

Prowadzono obsługę administracyjno-księgową w sumie 186 porozumień zawartych z innymi powiatami oraz **1** przypadek interwencyjnego umieszczenia. W 2022 r. zawarto **29** nowych porozumień.

W sumie w 2022 r. **104** dzieci z naszego powiatu przebywało w **37** placówkach opiekuńczo – wychowawczych w kraju, usytuowanych w **30** powiatach i **69** dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej w **38** powiatach.

W rodzinach zastępczych na terenie naszego powiatu przebywało 20 dzieci pochodzących z innych powiatów.

W poszczególnych latach powiat obciążył gminy następującymi kwotami za pobyt dzieci w pieczy zastępczej:

- 65.014 zł w 2012 r.,
- 288.694 zł w 2013 r.,
- 772.111 zł w 2014 r.,
- 1.309.524 zł w 2015 r.,
- 1.699.299 zł w 2016 r.,

- 1.939.552 zł w 2017 r.,
- 2.382.401 zł w 2018 r.,
- 2.633.981 zł w 2019 r.,
- 3.250.210 zł w 2020 r.,
- 3.721.929 zł w 2021 r.
- 4.350.625 zł w 2022 r.**

Poniższe tabele przedstawiają wydatki poniesione przez Powiat na dzieci umieszczone w pieczy zastępczej oraz partycypację poszczególnych Gmin w ciągu trzech ostatnich lat.

2020							
Lp	GMINA	Wydatki powiatu	Ilość wszystkich dzieci przebywających w pieczy zastępczej	Partycypacja gmin	Ilość dzieci przebywających w pieczy zastępczej, za pobyt których partycypują gminy		
					pierwszy rok umieszczenia 10%	drugi rok umieszczenia 30%	trzeci i kolejny rok umieszczenia 50%
1	Wiejska Zgorzelec	1.229.893	64	282.521	31	9	16
2	Miejska Zgorzelec	2.437.457	141	655.283	39	22	55
3	Wiejska Sulików	1.079.160	40	406.415	10	3	26
4	Miejsko - Wiejska Bogatynia	3.601.418	183	895.497	40	41	71
5	Miejsko - Wiejska Pieńsk	1.047.347	51	360.828	8	12	24
6	Wiejsko - Miejska Węglińiec	1.047.096	41	468.795	3	0	30
7	Miejska Zawidów	538.275	31	180.871	12	4	11
SUMA		10.980.646	551	3.250.210	143	91	233
					467		

2021 r.							
Lp	GMINA	Wydatki powiatu	Ilość wszystkich dzieci przebywających w pieczy zastępczej w 2021r	Partycypacja gmin	Ilość dzieci przebywających w pieczy zastępczej, za pobyt których partycypują gminy		
					pierwszy rok umieszczenia 10%	drugi rok umieszczenia 30%	trzeci i kolejny rok umieszczenia 50%
1	Wiejska Zgorzelec	1.774.532	68	457.347	15	26	21
2	Miejska Zgorzelec	2.644.337	127	815.169	26	14	68
3	Wiejska Sulików	1.071.048	41	428.798	11	3	26
4	Miejsko - Wiejska Bogatynia	3.313.061	170	973.768	21	28	92
5	Miejsko - Wiejska Pieńsk	1.022.831	52	387.859	5	9	32
6	Miejsko - Wiejska Węgliniec	1.137.897	42	472.433	7	1	28
7	Miejska Zawidów	599.195	26	186.555	3	8	11
SUMA		11.562.901	526	3.721.929	88	89	278
					455		

2022							
Lp	GMINA	Wydatki powiatu *	Ilość wszystkich dzieci przebywających w pieczy zastępczej w 2022r	Partycypacja gmin	Ilość dzieci przebywających w pieczy zastępczej, za pobyt których partycypują gminy		
					pierwszy rok umieszczenia 10%	drugi rok umieszczenia 30%	trzeci i kolejny rok umieszczenia 50%
1	Wiejska Zgorzelec	2.113.924	70	723.147	12	12	40
2	Miejska Zgorzelec	2.399.356	115	849.365	12	16	70
3	Wiejska Sulików	1.377.581	48	544.441	16	17	14
4	Miejsko-Wiejska Bogatynia	3.007.425	157	1.089.377	21	11	101
5	Miejsko-Wiejska Pieńsk	1.070.141	48	455.910	4	7	30
6	Miejsko-Wiejska Węgliniec	1.218.953	48	497.601	13	3	27
7	Miejska Zawidów	483.745	23	190.784	1	2	17
SUMA		11.671.125	509	4.350.625	79	79	68
					446		

*Art.192 ustawy WRiSPZ):

- świadczenia (k-ty utrzymania dziecka w pieczy zastępczej),
- dodatki z tyt. niepełnospraw. dziecka,
- świadczenia jednorazowe (zw. z przyjęciem dziecka, zdarzenia losowe),
- środki finansowe na utrzymanie lokalu/domu + remonty,
- świadczenia dla rodzin pomocowych,
- wynagrodzenia wraz z pochodnymi (dla RZZ, RDD, os.do pomocy, rodziny pomoc.).

W roku 2022 liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej wyniosła 509, z tego gminy partycypowały za 446 dzieci;

różnica wynosi 63 dzieci, na co składa się:

- 57 dzieci umieszczonych przed wejściem ustawy WRiSPZ, art. 238 ustawy (tj. przed 2012r);
- 5 dzieci noworodków pozostawionych w szpitalu, art.191 ust. 8 pkt.2 Ustawy WRiSPZ;

- 1 dziecko (bezkosztowe), Powiat nie ponosi wydatku (art.88 ust. 1 Ustawy WRiSPZ,
- rodzina zastępcza zrezygnowała ze świadczeń na dziecko);

Poniższa tabela przedstawia zestawienie należności z tytułu opłat za pobyt dzieci w pieczy zastępczej uzyskanych od osób zobowiązanych.

POWIAT						
Rok	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Kwota	115.290	102.890	111.507	116.968	107.360	186.457

W roku sprawozdawczym prowadzonych było **821** postępowań administracyjnych wobec **712** osób zobowiązanych do ponoszenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, w tym:

- rozpatrzono **764** sprawy w zakresie ustalenia opłaty i możliwości finansowych osób zobowiązanych do ponoszenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej,
- dla **8** osób wyznaczono przedstawiciela dla osoby nieobecnej,
- toczy się **57** postępowań wobec osób zobowiązanych do ponoszenia opłaty, w tym dla **8** osób w sprawie ustalenia miejsca pobytu.

Monitorowano sytuację 386 osób usamodzielnianych z pieczy zastępczej i z systemu pomocy społecznej, co obrazuje poniższa tabela.

Wychowankowie	Osoby usamodzielniane z pieczy zastępczej	Osoby usamodzielniane z systemu pomocy społecznej	Łączna liczba osób
Ogółem	320	66	386
korzystający z pomocy	69	1	70
niekorzystający z pomocy	199	58	257
zgłoszeni do usamodzielnienia	52	7	59

Oprócz stałego wsparcia świadczonego usamodzielnianej młodzieży kontynuującej naukę, wobec 2 wychowanków podjęto działania mające na celu pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych. Dokonano **20** ocen końcowych indywidualnego programu usamodzielnienia. Sporządzono **21** ocen realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia oraz sporządzono **27** modyfikacje indywidualnego programu usamodzielnienia.

Formy wsparcia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej i z pomocy społecznej (stan ogółem nie jest sumą liczb ponieważ niektóre osoby otrzymują więcej niż jeden rodzaj wsparcia).

Forma pomocy	Osoby usamodzielniane z pieczy zastępczej	Osoby usamodzielniane z systemu pomocy społecznej	Łączna liczba osób
Ogółem	69	1	70
na kontynuowanie nauki	63	1	64
usamodzielnienie	8	0	8
zagospodarowanie	5	0	5

Ponadto w 2022r. sporządzono 817 list świadczeń, **141** not księgowych i **16** zestawień do Wydziału Budżetu i Finansów odnośnie należności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej. Wydano **1.678** decyzji i **26** postanowień. Rozpatrzono **1** sprawę dotyczącą ustalenia właściwości powiatu oraz **1** sprawę dotyczącą ustalenia właściwości miejscowej odnośnie gminy pochodzenia dziecka. Wydano **6** zaświadczeń. Po przeprowadzonych postępowaniach ustalono **18** nienależnie pobranych świadczeń.

II. ZADANIA ZESPOŁU DS. RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

1. Zadania związane z pozyskiwaniem nowych miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej:
 - a) Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub prowadzenia Rodzinnego Domu Dziecka (RDD).
 - b) Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia RDD.
 - c) Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wystawianie zaświadczeń o ukończeniu oraz opinii dotyczących predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy.
 - d) Prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej oraz prowadzenia RDD.
 - e) Przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia RDD.
 - f) Prowadzenie rejestru kandydatów zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub do prowadzenia RDD.

2. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej i oceny funkcjonowania rodzin oraz przekazywanie informacji o sytuacji dzieci do sądu.
3. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.
4. Podnoszenie kwalifikacji osób sprawujących pieczę zastępczą, poprzez:
 - a) Zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym RDD szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, pod kątem ich potrzeb.
 - b) Zapewnianie szkoleń i poradnictwa rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym RDD, które mają na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego.
5. Organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku, gdy rodzina zastępcza albo prowadzący RDD okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.
6. Zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych.
7. Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę.
8. Zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą w szczególności w zakresie prawa rodzinnego.
9. Organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących RDD pomocy wolontariuszy.
10. Współpraca ze środowiskiem lokalnym, ośrodkami pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi.
11. Pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym RDD w nawiązaniu kontaktu.
12. Umieszczanie dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.
13. Praca z pełnoletnimi wychowankami pozostającymi w dotychczasowych rodzinach zastępczych.
14. Współpraca z placówkami opiekuńczo-wychowawczymi (POW) w zakresie analizy, planu wsparcia oraz kierunku działań w zakresie stabilizacji życiowej dzieci.
15. Udzielanie wsparcia obywatelom Ukrainy zgodnie z zapisami ustawy z dnia 12 marca 2022r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego Państwa

Realizacja

W 2022r. przeprowadzono szkolenia kandydatów na opiekunów zastępczych wg tabeli.

Ilość złożonych wniosków na szkolenie	Ilość edycji szkoleń	Ilość uczestników szkoleń	Liczba wydanych zaświadczeń kwalifikacyjnych	Liczba wydanych zaświadczeń o uczestnictwie w szkoleniu	Liczba opinii psychologiczno - pedagogicznych wydanych kandydatom na rodziny zastępcze
40 (w tym 17 na rodziny niezawod.)	1	14	10	14	7

Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej oraz rodzin zastępczych i przekazywanie informacji do sądu przedstawia się następująco:

- odbyło się **417** zespołów oceniających sytuację dzieci w rodzinach zastępczych,
- dokonano **67** ocen rodzin zastępczych,
- sporządzono **472** sprawozdania do sądu, w tym **24** opinie o kandydatach na rodziny zastępcze.

Dodatkowo wydano **7** opinii na wniosek zespołu ds. świadczeń, związanych z potrzebami zgłaszanymi przez rodziny zastępcze, dotyczące m.in. dodatkowych świadczeń.

Wszystkie nasze rodziny zastępcze objęte zostały szerokim wsparciem i systematycznym nadzorem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Poniższa tabela przedstawia ilości rodzin wymagających wzmożonej pracy.

Dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności	Dzieci do lat 3	Dzieci w rodzinach „problemowych”
13 (w 13 rodzinach)	13 (w 12 rodzinach)	23 (w 23 rodzinach)

Zgodnie z przepisami – oceny sytuacji dziecka powinny być przeprowadzane w miarę potrzeb, jednak w przypadku dzieci poniżej 3 roku życia nie rzadziej niż co 3 miesiące, a w przypadku dzieci starszych nie rzadziej niż raz na 6 miesięcy.

Pracownicy PCPR wizytują rodziny zastępcze w miejscu ich zamieszkania. Częstotliwość spotkań zależy od oceny sytuacji rodziny oraz stwierdzonych problemów w sferze opiekuńczo-wychowawczej, psychologiczno-pedagogicznej i materialno-bytowej. Każda ocena sytuacji dziecka i rodziny zastępczej związana jest z pozyskaniem informacji ze szkoły lub przedszkola, ośrodka pomocy społecznej, środowiska sąsiedzkiego i innych. Następnie konieczna jest analiza sytuacji dziecka/rodziny oraz sporządzenie opinii do sądu. Rodziny dzieci z niepełnosprawnością wymagają częstszych wizyt w środowisku w związku z licznymi problemami pojawiającymi się w opiece nad nimi.

Zdarzają się również sytuacje wymagające natychmiastowego działania.

Występują one najczęściej w związku ze zgłoszeniami:

- od rodzin zastępczych w zakresie pojawiających się problemów opiekuńczo-wychowawczych, np. samookaleczeń dzieci, ucieczek, wagarów, zażywania środków psychoaktywnych itp.,
- ze szkół w zakresie trudności edukacyjnych, braku współpracy z rodzinami zastępczymi, stosowania niewłaściwych metod wychowawczych, nieprawidłowości w zakresie wywiązywania się z obowiązków opiekunów itp.,
- ze środowiska o występujących problemach w rodzinach zastępczych np. podejrzeniach złego traktowania dzieci, używania alkoholu przez opiekunów zastępczych itp.

Obecnie 23 dzieci w 23 rodzinach zastępczych objętych jest wzmożoną, systematyczną pracą koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Praca ta związana jest z bardzo częstymi wizytami w środowisku.

Celem systematycznej pracy koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej z rodzinami problemowymi jest poprawa funkcjonowania rodzin zastępczych i uniknięcie rozpadu tych rodzin, a co za tym idzie konieczności umieszczania dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Bardzo ważną rolą koordynatora jest również wyeliminowanie wszelkich przejawów złego traktowania dzieci w rodzinach zastępczych.

Ocena sytuacji dzieci oraz plan pomocy dziecku jest dokonywany w zespołach, w których w zależności od potrzeb, uczestniczą: rodzina zastępcza, koordynator rodziny, rodzic biologiczny, asystent lub pracownik socjalny OPS, pedagog szkolny, wychowawca klasy/grupy, psycholog, kurator, pracownik ośrodka adopcyjnego i inni. Ma to na celu dokonanie właściwej oceny sytuacji dziecka i rodziny, rokowań rodziców biologicznych na powrót dzieci pod ich opiekę i założenia optymalnego planu pomocy dziecku.

Obowiązkiem PCPR jest zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.

W 2022r. do ośrodka adopcyjnego zgłoszono 26 dzieci.

Zgodnie z Zarządzeniem Starosty Zgorzeleckiego 44/2016 z 3 listopada 2016r. PCPR przeprowadził kontrole w zakładach opiekuńczo-leczniczych (ZOL). W 2022r. kontrolą

objęto Zakład Opiekuńczo-Lecznicy w Jasz kotlu i Pisz kowicach. Kontrole nie wykazały żadnych nieprawidłowości. W jednym z ZOL zalecono zgłoszenie dziecka do adopcji. Na mocy Uchwały nr 52/2015 Zarządu Powiatu Zgorzeleckiego z 14.07.2015r. PCPR sprawuje kontrolę nad placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz rodzinami zastępczymi. W 2022r. skontrolowano 2 Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze w Wałbrzychu, 1 – RDD, 1 - rodzinę zastępczą zawodową, 3 – rodziny zastępcze niezawodowe, oraz 7 – rodzin zastępczych spokrewnionych.

Kontrole w placówkach opiekuńczo-wychowawczych nie wykazały żadnych nieprawidłowości. Podczas kontroli RDD stwierdzono, że opieka i wychowanie sprawowane są bez zarzutów. W kontrolowanej rodzinie zastępczej zawodowej również nie wykryto nieprawidłowości. W wyniku kontroli w rodzinach spokrewnionych ustalono, co następuje:

1. W 1 z 3 kontrolowanych rodzin niezawodowych ustalono, że rodzina nie egzekwuje świadczeń alimentacyjnych od rodziców biologicznych, ponadto dzieci w rodzinie nie korzystają z zajęć dodatkowych rozwijających ich zainteresowania a nadmiernie korzystają z telefonów i tabletów. Mając na względzie powyższe założono plan pracy z rodziną, który jest egzekwowany przez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Rodzina wystąpiła do komornika z wnioskiem o egzekucję świadczeń alimentacyjnych.

2. W 1 z 7 kontrolowanych rodzin zastępczych spokrewnionych – pozyskano informację, że matka biologiczna mieszka wspólnie z rodziną zastępczą. W trakcie kontroli pouczono rodzinę, że taki stan rzeczy nie może mieć miejsca. W konsekwencji rodzina zastępcza została rozwiązana a dziecko powróciło pod opiekę matki.

3. W 4 z 7 rodzin spokrewnionych zwrócono uwagę na konieczność dochodzenia i egzekucji świadczeń alimentacyjnych. Ustalono plan i terminy działań, które kontrolują koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej. 1 ze wskazanych rodzin została rozwiązana a dziecko powróciło pod opiekę ojca biologicznego. Sprawę jednej z rodzin zastępczych dotyczącą dochodzenia świadczeń alimentacyjnych prowadzi powiat ze względu na miejsce pochodzenia dziecka przed umieszczeniem. W 2 pozostałych rodzinach – jedna z rodzin zawarła ugodę alimentacyjną, druga zaś otrzymuje alimenty przekazywane przez rodziców dobrowolnie.

4. W 2 rodzinach poruszono kwestię uregulowania spotkań z rodzicami biologicznymi poprzez wykonanie testów na obecność narkotyków przed spotkaniem z dziećmi z uwagi na problem uzależnienia rodziców.

5. W 1 z rodzin omówiono sytuację konieczności wyodrębnienia przestrzeni dla dziecka, obecnie chłopiec dzieli pokój z opiekunem zastępczym. Realizację planu kontroli egzekwuje koordynator rodzinnej pieczy zastępczej. Rodzina gromadzi środki na remont mieszkania.

Ponadto w trakcie kontroli motywowano rodziny zastępcze do uczestnictwa w szkoleniach podnoszących kompetencje rodzicielskie, korzystania ze wsparcia psychologicznego organizowanego dla rodzin przez PCPR w Zgorzelcu. Motywowano

opiekunów do wspólnego spędzania czasu z dziećmi poprzez czytanie bajek, gry i zabawy edukacyjne, rozmowy (w zależności od wieku dzieci).

Wyznaczone zalecenia są obecnie systematycznie monitorowane przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej wspierających rodziny.

PCPR systematycznie podejmuje działania podnoszące kwalifikacje osób sprawujących pieczę zastępczą m.in. poprzez zapewnienie systematycznych szkoleń.

W 2022r. PCPR zorganizowało 1 szkolenia dla rodziców zastępczych.

Było to szkolenie na temat:

1. „Jak być rodzicem i nie zwariować”.

W dniach 17 i 18 września 2022r. PCPR w Zgorzelcu zorganizowało niecodzienną akcję szkoleniową. Jednocześnie nad zwiększeniem kompetencji pracowali rodzice zastępczy oraz dzieci przez nich wychowywane. Warsztaty dotyczyły głównie pracy nad sobą, nad emocjami – ich rozpoznawaniem, reakcjami adekwatnymi do sytuacji oraz przyczynami ich występowania. Wszystko pod żartobliwym tytułem „Jak być rodzicem i nie zwariować?”, ale podobne pytanie również zadawała sobie młodzież – „Jak być dzieckiem i nie zwariować?” Dwudniowa, intensywna praca uczestników była okazją nie tylko do podniesienia kompetencji lecz również integracji rodzin zastępczych oraz ciekawym, kreatywnym sposobem na wspólne spędzenie czasu rodziców zastępczych z dziećmi. Wzajemne zrozumienie, efektywna komunikacja to klucz do dobrych relacji w każdej rodzinie. Szkolenie prowadzone było przez socjoterapeutę Małgorzatę Chejna oraz psychologa Jakuba Chejna.

W 2022 r. ze wsparcia **rodzin pomocowych, w związku z urlopem wypoczynkowym** skorzystały 2 RDD i 2 rodziny zawodowe. Łącznie opieką objęto 19-ro dzieci, które przebywały w 6 rodzinach pomocowych.

Zobowiązani jesteśmy również do prowadzenia poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej a także zapewniania pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą w szczególności w zakresie prawa rodzinnego.

Tabela obrazuje wsparcie specjalistyczne udzielone przez PCPR w 2022 r.

	Liczba rodzin objętych wsparciem	Liczba spotkań indywidualnych
Terapeuta	7	13
Psycholog	67	368

Psycholog wykonał także badania z zakresu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodzin zastępczych – **46** kandydatów na opiekunów zastępczych w ramach **99** godzin. Wykonanych zostało także **47** diagnozy psychofizyczne dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w ramach **76** godzin.

Każda osoba potrzebująca wsparcia prawnego mogła z niego skorzystać umawiając się z prawnikiem działającym na zlecenie powiatu. Aby ułatwić mieszkańcom kontakt wizyty były prowadzone w czterech gminach.

PCPR wspierało również rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej poprzez:

- indywidualną i rodzinną terapię ze specjalistami,
- zajęcia korekcyjno-edukacyjne dla rodziców stosujących przemoc, prowadzonych przez pracowników PCPR w Zgorzelcu (więcej informacji o tej formie wsparcia w dziale dot. przeciwdziałania przemocy w rodzinie).

Celem tego działania było umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do domów biologicznych jak również przeciwdziałanie konieczności zabierania kolejnych dzieci z ich domów rodzinnych i umieszczania w pieczy zastępczej.

W celu regulowania sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej PCPR ściśle współpracuje z 7 ośrodkami pomocy społecznej (OPS) w gminach naszego powiatu oraz 12 OPS-ami spoza powiatu, w których zamieszkują rodzice biologiczni naszych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Na co dzień ponadto współpracujemy z sądami, kuratorami, opiniodawczymi zespołami sądowych specjalistów, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi oraz z organizacjami społecznymi. Celem współpracy jest szeroko rozumiane wsparcie dzieci i rodzin i kontrola ich prawidłowego funkcjonowania, np. w sytuacjach konieczności tworzymy tzw. „szybką ścieżkę pomocy”. W ten sposób nasi podopieczni nie oczekują miesiącami na wizytę u lekarza specjalisty czy w poradni psychologiczno-pedagogicznej, są przyjmowani „od ręki”.

W 2022 r. PCPR obejmowało opieką zastępczą ogółem 509 dzieci, w tym 104 dzieci z naszego powiatu przebywało w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w kraju, 69 dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej w innych powiatach.

W naszym powiecie w 2022 r. funkcjonował:

- RDD prowadzony przez p. Joannę Grzesińską, która opiekowała się w ciągu całego roku 15-rgiem dzieci.
- Od 2015r. na mocy porozumienia pomiędzy Starostą Powiatu Zgorzeleckiego, a Starostą Powiatu Głogowskiego nasz powiat posiadał RDD w Przedmościu, prowadzony przez p. Kazimierę i Tadeusza Głowackich. Prowadzący RDD w kwietniu 2022r. zakończyli swoją działalność w związku z wiekiem i stanem zdrowia. W/w w roku sprawozdawczym mieli pod swoją opieką 4-ro dzieci pod opieką. Jeden z chłopców usamodzielniał się, jeden pełnoletni już wychowanek w związku z upośledzeniem umysłowym w stopniu znacznym został umieszczony

w DPS, dziewczynka powróciła pod opiekę matki, w stosunku do małoletniego chłopca, p. Głowaccy zostali ustanowieni przez sąd rodziną zastępczą niezawodową.

- Od 2019r. na mocy porozumienia pomiędzy Starostą Powiatu Zgorzeleckiego a Starostą Powiatu Żagańskiego nasz powiat posiada RDD w Gozdnicy prowadzony przez p. Paulinę Maksymowicz i Pawła Mazurkiewicza, którzy opiekowali się w 2022r. łącznie 21-rgiem dzieci.
- Od 2021r. na mocy porozumienia pomiędzy Starostą Powiatu Zgorzeleckiego a Starostą Powiatu Trzebnickiego nasz powiat posiada RDD w Jarach prowadzony przez p. Ewę i Roberta Korytkowskich, którzy opiekowali się w 2022r. łącznie 17-rgiem dzieci.

Wykaz rodzin zastępczych i dzieci objętych wsparciem PCPR wg stanu na 31.12.2022 r.

Podział rodzin zastępczych	Rodziny zastępcze	Dzieci
<u>Łącznie</u>	160	234
zawodowe rodziny zastępcze w tym:	5	11
niezawodowe rodziny zastępcze	42	53
spokrewnione rodziny zastępcze	110	141
RDD	3	29

Gmina	Liczba dzieci umieszczona ogółem*	Dzieci w gminie umieszczone w pieczy zastępczej w stosunku do wszystkich dzieci umieszczonych w powiecie (w%)	Ilość mieszkańców wg GUS- stan na 2021 r.	Ilość dzieci umieszczonych przypadających na liczbę mieszkańców (w %)	Ilość dzieci w gminie wg GUS- stan na 2021 r.	Ilość dzieci umieszczonych z danej gminy w stosunku do ilości dzieci w danej gminie (w%)
Miejska Zgorzelec	115	22,59%	29.253	0,39 %	4.409	2,61%
Wiejska Zgorzelec	70	13,75%	8.676	0,80%	1.680	4,17%
Miejska Zawidów	23	4,52 %	4.074	0,56%	713	3,22 %
Wiejska Sulików	48	9,43%	5.995	0,80%	1.215	3,95 %
Wiejsko – Miejska Węgliniec	48	9,43%	8.148	0,59 %	1.443	3,33 %
Miejsko – Wiejska Pieńsk	48	9,43%	8.922	0,54%	1.641	2,93%
Miejsko – Wiejska Bogatynia	157	30,84 %	22.345	0,70%	4.129	3,80 %
Łącznie	509	100 %	87.413		15.230	

*przebywające w pieczy w trakcie 2022 r.

LICZBA DZIECI PRZEBYWAJĄCYCH W PIECZY ZASTĘPCZEJ NA DZIEŃ 31.12.2022 r.			
rodziny zastępcze w powiecie	placówki opiekuńczo-wychowawcze ogółem	zakłady opiekuńczo lecznicze	rodziny zastępcze poza powiatem
234	123	4	60
RAZEM 421			

PCPR w 2022 r. kontynuowało działania w zakresie pozyskiwania świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci przebywające w pieczy zastępczej. W tym zakresie koordynatorzy motywowali rodziny zastępcze do składania pozwów o alimenty od

rodziców biologicznych oraz ich egzekwowania z pomocą komorników sądowych, wspierając rodziny w tym zakresie. Pracownicy PCPR pomagali opiekunom w przygotowywaniu dokumentacji do złożenia pozwów i egzekucji komorniczej. Działania w tym zakresie są trudne. Większość rodzin to rodziny zastępcze spokrewnione, które często chcąc chronić krewnych nie podejmują działań w celu uzyskania alimentów na dzieci. **Wtedy obowiązek taki przejmuje na siebie PCPR. Współpracowaliśmy ściśle także z placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, w których przebywają dzieci z naszego powiatu, w celu pozyskania alimentów, pomagaliśmy w zgromadzeniu stosownej dokumentacji lub pracownicy PCPR przygotowywali powództwa sądowe.**

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej koordynator rodzinnej pieczy zastępczej nie może mieć pod opieką łącznie więcej niż 15 rodzin zastępczych lub rodzinnych domów dziecka. W 2022 r. Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej borykał się z dużymi niedoborami kadrowymi. W celu zapewnienia właściwej pracy zespołu, niezbędna jest praca 11 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Według stanu na dzień 31.12.2022 r. bieżącą pracę z rodzinami prowadziło 7 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Niedobory kadrowe i rotacja w Zespole ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej w 2022 r. była bardzo duża. Wynikała ona z długotrwałych chorobowych, urlopów macierzyńskich, wypowiedzeń składanych przez koordynatorów oraz braku nowych osób chętnych do pracy.

Zespół Pieczy Zastępczej prowadzi również pracę z pełnoletnimi wychowankami pozostającymi w pieczy zastępczej. Według stanu na 31.12.2022 r. to kolejne 13 rodzin wymagające pracy koordynatora. **Dodatkowym zadaniem zespołu jest analiza sytuacji dzieci pochodzących z naszego powiatu a umieszczonych w rodzinach zastępczych poza powiatem. W 2022 r. 69 dzieci przebywało w pieczy rodzinnej w 38 powiatach.** Te działania umożliwiają nam „pilnowanie” spraw naszych dzieci np. poprzez składanie lub mobilizowanie do składania wniosków do sądów przez inne powiaty w celu stabilizacji sytuacji życiowej naszych dzieci, co ma znaczący wpływ na życie dziecka jak i na koszty ponoszone przez powiat na rodziny zastępcze utworzone w innych powiatach.

Rodziny zastępcze oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze – koszty.

Powiat Zgorzelecki ponosi niezwykle wysokie koszty z tytułu opłat za dzieci umieszczane na mocy postanowień sądu w placówkach mieszczących się poza naszym powiatem. Rodziny zastępcze otrzymują od 785 zł do 1.428 zł miesięcznie na utrzymanie dziecka. Koszty utrzymania dziecka w placówce są znacznie wyższe i mogą wynosić nawet przeszło 12.000 zł miesięcznie. Najwyższa uiszczana przez PCPR opłata miesięczna za dziecko w 2022r. to 8.420 zł.

To powoduje konieczność priorytetowego działania w kierunku rozszerzania bazy rodzin zastępczych, tworzenie dodatkowych POW jak również dbałości o wszelkie potrzeby naszych rodzin. Obok kwestii finansowych za tym kierunkiem działania

PCPR przemawiają względy wychowawczo – pedagogiczne. Dla dzieci pozbawionych rodzin biologicznych, korzystniejszym rozwiązaniem jest wzrastanie w rodzinie zastępczej niż w placówkach takich jak domy dziecka a jeżeli już jest konieczność umieszczenia dziecka w POW to powinno ono przebywać jak najbliżej domu rodzinnego.

W związku z powyższym, PCPR od wielu lat podejmuje zakrojoną na szeroką skalę akcję promocji rodzicielstwa zastępczego. Jej skutkiem była 1 edycja szkolenia w 2022 r. dla kandydatów na rodziców zastępczych.

Dodatkowo dzięki wszechstronnemu wsparciu specjalistycznemu już istniejących rodzin zastępczych niwelowane są zagrożenia rozpadu rodzin będących w kryzysie.

Dopełnieniem całego procesu jest współpraca koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej PCPR z asystentami rodziny lub pracownikami socjalnymi OPS-ów w zakresie pracy nad umożliwieniem powrotu dzieci pod opiekę rodziców biologicznych. Powrót dziecka do rodziny jest rozwiązaniem najbardziej korzystnym pod każdym względem. Aby to nastąpiło, konieczne jest jednak wyeliminowanie przyczyn, które doprowadziły do odebrania dziecka rodzicom. Ilość dzieci odbieranych rodzicom jest znacząca a koszty POW stale rosną. To powoduje, że koszty powiatu związane z tym zagadnieniem również sukcesywnie wzrastają. Mimo szerokiej kampanii promocyjnej PCPR w zakresie rodzicielstwa zastępczego i prowadzenia systematycznych szkoleń dla pozyskanych kandydatów, ilość tych ostatnich w stosunku do potrzeb wciąż jest niewystarczająca. W związku z tym konieczne jest umieszczanie dzieci w placówkach, często daleko w Polsce. Jest to sytuacja bardzo niekorzystna dla dzieci oraz ich rodzin biologicznych. W sposób oczywisty utrudniona jest praca z rodziną biologiczną dziecka w celu jego powrotu do rodziny, więzi rodzinne słabną, spada motywacja do „walki” o dziecko oraz całą rodzinę.

Powoduje to również zwiększenie kosztów powiatu i stanowi dodatkowe obciążenie pracowników, których można byłoby wykorzystać do innych niezbędnych w jednostce zadań. Ponadto pracownicy PCPR cały czas zaangażowani są w poszukiwanie miejsc dla dzieci w placówkach, obsługę administracyjną nowych porozumień z powiatami, wyjazdy do placówek w celu umieszczania i na okresowe oceny sytuacji naszych dzieci, itp.

Ilość dzieci umieszczanych i przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na przestrzeni lat.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ilość dzieci umieszczonych w placówkach w danym roku	39	63	52	37	67	64	49	37	43	65	56	86	32	23
Ogólna liczba dzieci w placówkach na koniec roku	61	78	119	120	144	147	147	143	127	136	144	163	133	123

Dzieci, które w 2022 r. opuściły rodzinę zastępczą.

Powróciły do rodziny naturalnej	Uzyskały pełnoletniość	Zostały przysposobione	Umieszczone w innej rodzinie zastępczej	Umieszczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej
26	25	19	0	6

Dzieci, które w latach 2012 – 2022 opuściły placówkę.

Dzieci, które opuściły placówkę i odeszły do:	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Rodziców biologicznych	8	18	23	14	8	27	3	31	25	14
Rodzin adopcyjnych	21	13	7	3	4	2	10	1	7	1
Rodzin zastępczych	16	3	5	3	5	8	10	9	14	0

W 2022 r. 16 wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych uzyskało pełnoletniość i opuściło placówki.

W 2022r. funkcjonowały 3 placówki opiekuńczo-wychowawcze prowadzone na zlecenie Powiatu Zgorzeleckiego:

1. Dom dla Dzieci Nadzieja w Lubomierzu. W tej placówce na koniec 2022 r. przebywało 14 dzieci. W ciągu roku placówkę opuściło 2 dzieci a umieszczono 2.
2. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Dom dla Dzieci” nr 1 w Wałbrzychu. W tej placówce na koniec 2022 r. przebywało 14 dzieci. W ciągu roku nie było rotacji w placówce.
3. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Dom dla Dzieci” nr 2 w Wałbrzychu. W tej placówce na koniec 2022 r. przebywało 14 dzieci. W ciągu roku placówkę opuściło 11 dzieci a umieszczono 11.

Powyższy obraz wskazuje na konieczność otwarcia kolejnych placówek opiekuńczo-wychowawczych w naszym powiecie. Są one niezbędne – doraźnie i długofalowo. Na przestrzeni 14 lat dokonano 713 umieszczeń dzieci w placówkach na terenie całego kraju. Na koniec 2022 r. w placówkach przebywało 123 dzieci, natomiast w ciągu całego roku w placówkach pozostawało 153 dzieci. Część z nich przebywa niestety w znacznej odległości od domu rodzinnego, w zupełnie nowym środowisku, przez co ich kontakt z rodzicami oraz rodzeństwem jest bardzo utrudniony a często

praktycznie niemożliwy. Utworzenie kolejnych placówek w powiecie lub choćby w okolicy pozwoliłoby tę sytuację zmienić.

Jak co roku i tym razem udało się PCPR pozyskać 6 miejsc dla dzieci z pieczy zastępczej na kolonie finansowane przez kuratorium oświaty. Dzieci spędziły 14 dni nad morzem w Pustkowie. Na bieżąco PCPR pozyskuje także zabawki i książeczki, które przekazywane są dzieciom w chwili odebrania ich z domu rodzinnego. Ten moment to olbrzymia trauma, dlatego ważne jest, aby choć trochę załagodzić dziecięcy stres.

IIa. PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

W 2022 r. PCPR otrzymało 2 zgłoszenia stosowania przemocy od świadków zdarzeń. Zgłoszenia dotyczyły stosowania przemocy fizycznej i psychicznej. Każdorazowo zgłaszający przemoc objęty został wsparciem, otrzymując informację o przysługujących prawach, procedurach postępowania i możliwościach wsparcia potencjalnej ofiary. Ponadto PCPR złożył zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa, a także poinformowano sąd i ośrodek pomocy społecznej w miejscu zamieszkania potencjalnej ofiary przemocy. Z tego typu zdarzeń sporządzane zostają protokoły lub niebieskie karty.

Powiat Zgorzelecki zawarł porozumienie z Powiatem Lubańskim na zapewnienie mieszkańcom powiatu zgorzeleckiego pomocy w zakresie:

- całodobowego, okresowego pobytu w **Ośrodku Wsparcia (OW)** (*porozumienie - 12.02.2018r oraz późniejsze aneksy*). Do ośrodka kierowane są matki z małoletnimi dziećmi i inne osoby sprawujące opiekę nad dziećmi. Powiat Zgorzelecki ma zagwarantowanych 5 miejsc w ośrodku. **Miesięczny koszt ponoszony za 1 osobę od stycznia do lutego 2022r. to 338,65 zł, natomiast od marca 2022r. 411,09 zł. W 2022r. w OW przebywało łącznie 35 osób.**
- pomoc w formie schronienia w **Ośrodku Interwencji Kryzysowej (OIK)** (*porozumienie-10.05.2018r oraz późniejsze aneksy*). Powiat Zgorzelecki miał zagwarantowane – 2 miejsca w ośrodku. **Koszt pobytu w ośrodku to od stycznia do lutego 2022. 1.988,88 zł, natomiast od marca 2022r. 2.171,04 zł. W 2022r. w OIK przebywało łącznie 16 osób.**

Oddziaływania korekcyjno–edukacyjne dla osób stosujących przemoc w rodzinie. PCPR przeprowadziło **szkolenie, które rozpoczęło 19 uczestników, zaświadczenia o uczestnictwie otrzymało 11 rodziców.**

Celem tego działania było spowodowanie zaprzestania zachowań przemocowych przez uczestników jak również umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do domów biologicznych i co bardzo ważne zapobieżenie konieczności zabierania kolejnych dzieci z ich domów rodzinnych i umieszczania w pieczy zastępczej. **Na ten cel PCPR pozyskało pieniądze spoza powiatu w wysokości 13.500 zł.**

W sposób ciągły w PCPR oferowane było **wsparcie edukacyjno–informacyjne dla ofiar przemocy oraz terapeutyczne dla ofiar a także osób stosujących przemoc w rodzinie.**

III. ZADANIA ZESPOŁU DS. POMOCY SPOŁECZNEJ I WSPARCIA NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Do zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób z niepełnosprawnością oraz z zakresu pomocy społecznej należą w szczególności:

1. Dofinansowania ze środków PFRON:
 - a) Zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.
 - b) Likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.
 - c) Sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.
 - d) Kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej.
 - e) Uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.
 - f) Zlecenia zadań z zakresu rehabilitacji społecznej zgodnie z art. 36 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.
 - g) Usług tłumacza języka migowego lub tłumacza – przewodnika.
2. Realizacja programów celowych z PFRON.
3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i instytucjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.
4. Sprawowanie nadzoru nad warsztatami terapii zajęciowej.
5. Dokonywanie kontroli wnioskodawców, którym została udzielona pomoc z pieniędzy PFRON.
6. Pomoc cudzoziemcom którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, repatriantom oraz posiadaczom Karty Polaka.
7. Umieszczenie oraz ustalanie ewentualnej odpłatności osobom skierowanym do domów pomocy społecznej.
8. Kierowanie do środowiskowych domów samopomocy.
9. Sprawowanie nadzoru nad działalnością ośrodków wsparcia oraz domów pomocy społecznej z terenu powiatu zgorzeleckiego.
10. Udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych.

Realizacja

Zespół ds. pomocy społecznej i wsparcia niepełnosprawnych w roku 2022 został przeorganizowany, zmienił się prawie cały skład pracowników, co miało duże znaczenie w realizowaniu zadań i terminowości wykonywanych czynności.

Zespół prowadzi rozległą działalność w zakresie m.in. dofinansowań dla osób niepełnosprawnych – dysponując ponad 3 mln zł, prowadzeniem nadzoru nad jednostkami, wnioskodawcami, prowadzeniem postępowań administracyjnych

w związku z umieszczaniem osób w POW i DPS. Obejmuje wsparciem różne grupy społeczne, realizuje 5 programów PFRON (Aktywny samorząd, Program Wyrównywania Różnic Między Regionami III, „Samodzielność-Aktywność-Mobilność” Dostępne mieszkanie, „Samodzielność-Aktywność-Mobilność” Mieszkanie dla absolwenta, Pomoc obywatelom Ukrainy z niepełnosprawnością) oraz program MRiPS ze środków Funduszu Solidarnościowego „Opieka wytchnieniowa”. Klienci Zespołu stanowią dość liczną grupę, ponieważ rocznie obsługiwanych jest ok. 3.500 osób, część z nich nie składa wniosków do PCPR, jednak przychodzi uzyskać informacje o przysługujących im uprawnieniach oraz podmiotach świadczących wsparcie.

Ponadto Zespół kompletował dane od innych jednostek, sporządzał sprawozdania oraz przekazywał właściwym jednostkom nadrzędnym, w ilości ok. 50 rocznie.

W ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi i instytucjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych przekazano ok. 250 informacji o różnego rodzaju dofinansowaniach na rzecz osób niepełnosprawnych, możliwościach pozyskania wsparcia z innych instytucji. Co więcej niejednokrotnie występowaliśmy do innych jednostek z prośbą o pozyskanie informacji oraz współpracowaliśmy w zakresie dofinansowań na rzecz osób niepełnosprawnych.

Oprócz tego Zespół wykonywał dodatkowe zadania z zakresu statystyk itp., przygotowywano dokumentację na posiedzenie Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych oraz Zespołu ds. oceny zasadności wniosków o dofinansowanie ze środków PFRON, sporządzał projekty uchwał Zarządu Powiatu Zgorzeleckiego, uchwał Rady Powiatu Zgorzeleckiego.

W 2022r. przeprowadzono kontrolę działalności dwóch ośrodków wsparcia: POW typ A w Zgorzelcu oraz POW dla Osób Przewlekłe Psychiczenie Chorych i Niepełnosprawnych Intelakualnie w Opolnie Zdroju, trzech domów pomocy społecznej z terenu powiatu zgorzeleckiego: DPS „Jędrak” w Opolnie Zdroju, DPS „Jutrzenka” w Zgorzelcu oraz DPS „Ostoja” w Zgorzelcu. Przeprowadzono także kontrolę działalności WTZ w Zgorzelcu oraz 12 wnioskodawców z programu Aktywny Samorząd. Ze względu na trwającą nadal pandemię oraz zmiany kadrowe w zespole nie dokonano kontroli wnioskodawców, którym została udzielona pomoc z pieniędzy PFRON otrzymanych zgodnie z algorytmem.

W dniach 5-6.09.2022 r. w PCPR w Zgorzelcu odbyło się szkolenie z Systemu Obsługi Wsparcia finansowanego ze środków PFRON dla pracowników obsługujących osoby z niepełnosprawnością, prowadzone przez pracowników Wydziału ds. Rozwoju Departamentu ds. Teleinformatyki PFRON w Warszawie. W szkoleniu wzięli udział również pracownicy pobliskich PCPR-ów, m.in. z Jeleniej Góry, Środy Śląskiej, Kamiennej Góry, Lubania i Lwówka Śląskiego. System Obsługi Wsparcia to nowoczesna platforma, za pomocą której Osoby Niepełnosprawne i jednostki działające na ich rzecz mogą elektronicznie składać wnioski o wsparcie finansowane przez PFRON, dystrybuowane przez jednostki samorządu terytorialnego.

Wsparcie osób z niepełnosprawnościami

Ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) zgodnie z art. 35 a ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych w 2022 r. finansowane były następujące rodzaje zadań samorządu powiatowego z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych:

- a) dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- b) dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- c) dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- d) dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
- e) dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej,
- f) dofinansowanie zlecenia zadań z zakresu rehabilitacji społecznej zgodnie z art. 36 ustawy.

PFRON przyznał Powiatowi Zgorzeleckiemu środki w wysokości 2.615.573 zł.

W ciągu 2022r. na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej wykorzystano 2.615.563,16 zł.

Dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych

Turnusy rehabilitacyjne są zorganizowaną formą aktywnej rehabilitacji połączoną z elementami wypoczynku. Celem uczestnictwa w turnusie jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, między innymi poprzez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, pobudzenie i rozwijanie zainteresowań, a także wyrobienie zaradności.

W 2022r. o dofinansowanie do turnusu rehabilitacyjnego ubiegało się 302 osoby (wraz z opiekunami), z których 233 otrzymało takie dofinansowanie na kwotę **276.625 zł.**

Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych

Organizacja sportu, kultury, rekreacji i turystyki odgrywa istotną rolę w procesie rehabilitacji osób niepełnosprawnych oraz we włączaniu ich w nurt życia społecznego. Działania te, zwiększając aktywność osób z niepełnosprawnością, przyspieszają proces integracji społecznej, usprawniają, wspomagają sprawność fizyczną.

O dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych w 2022r. ubiegały się 3 podmioty, które złożyły 6 wniosków. **Wszystkie wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie.** Na realizację tego zadania ze środków PFRON wypłacono **23.229,65 zł**, wspierając finansowo następujące projekty:

- Wycieczka turystyczno – krajobrazowa „W naszym gronie łatwiej o śmiech” impreza kierowana do 16 osób (8 osób niepełnosprawnych wzrokowo, 6 przewodników, 2 wolontariuszy), zrealizowana przez Polski Związek Niewidomych Okręg Dolnośląski – Koło Zgorzelec. Całkowity koszt projektu: 2.584 zł, z czego ze środków PFRON dofinansowano 1.550 zł.
- „Rekreacja, wypoczynek, morze Amazonki” - impreza kierowana do 25 osób niepełnosprawnych, zrealizowana przez Stowarzyszenie „Amazonek” i osób z chorobą nowotworową w Zgorzelcu. Całkowity koszt projektu: 50.000 zł, z czego ze środków PFRON dofinansowano 8.109,80 zł.
- „VI integracyjny zjazd Amazonek z Polski” – impreza kierowana do 15 osób niepełnosprawnych, zrealizowana przez Stowarzyszenie „Amazonek” i osób z chorobą nowotworową w Zgorzelcu. Całkowity koszt projektu: 7.500 zł, z czego ze środków PFRON dofinansowano 4.500 zł.
- „Wrocław z teatrem” – impreza kierowana do 20 osób niepełnosprawnych, zrealizowana przez Stowarzyszenie „Równych Szans Bratek” w Zgorzelcu. Całkowity koszt projektu: 4.860 zł, z czego ze środków PFRON dofinansowano 2.478,60 zł.
- „Zakopane – Kraków” – impreza kierowana do 15 osób niepełnosprawnych, zrealizowana przez Stowarzyszenie „Równych Szans Bratek” w Zgorzelcu. Całkowity koszt projektu: 21.075 zł, z czego ze środków PFRON dofinansowano 5.163,16 zł.
- „Sobieszów – Jelenia Góra z teatrem” – impreza kierowana do 18 osób niepełnosprawnych, zrealizowana przez Stowarzyszenie „Równych Szans Bratek” w Zgorzelcu. Całkowity koszt projektu: 2.484 zł, z czego ze środków PFRON dofinansowano 1.428,09 zł.

Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze

Dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych jest jednym z kluczowych zadań realizowanych przez Powiat. Dofinansowanie powyższych przedmiotów wiąże się ze wsparciem codziennego funkcjonowania osób niepełnosprawnych oraz procesem ich usprawniania.

W roku sprawozdawczym w ramach realizacji zadania zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze złożono 456 wniosków, z czego przyznane dofinansowanie wykorzystało 314 osób niepełnosprawnych (w tym 26 dzieci i młodzieży) i wydatkowano na ten cel kwotę **711.883,48 zł**, w tym 82.513,04 zł dla dzieci. Dofinansowaniem objęto przede wszystkim koszty zakupu pieluchomajtek, cewników oraz worków na mocz, aparatów słuchowych, wkładek usznych, protez modularnych, protez podudzia, ortez, obuwia ortopedycznego, wózków inwalidzkich, w tym: wózków inwalidzkich specjalnych, materacy, poduszek p/odleżynowych,

pionizatora, aparatów szynowych, gorsetu korekcyjnego, aparatów do leczenia bezdechu, urządzenia mult funkcyjnego, zbiorników na insulinę, sensorów i elektrod do systemu ciągłego monitorowania glikemii.

W ramach realizacji zadania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny w okresie sprawozdawczym złożono 3 wnioski, które rozpatrzono pozytywnie, wydając kwotę **9.030,40 zł**. Dofinansowaniem objęto koszty zakupu sprzętu służącego aktywnej rehabilitacji w warunkach domowych, tj. bieżnia, 2 rowery rehabilitacyjne.

Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych.

Zgodnie z definicją słownikową:

- bariery architektoniczne to wszelkie utrudnienia występujące w budynku i w jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym,
- przez bariery techniczne należy rozumieć bariery utrudniające lub uniemożliwiające osobie niepełnosprawnej usprawnienie. Likwidacja tej bariery powinna powodować sprawniejsze działanie tej osoby w społeczeństwie i umożliwić wydajniejsze jej funkcjonowanie,
- bariery w komunikowaniu się to ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji.

W 2022r. złożono 64 wnioski o dofinansowanie likwidacji barier. W ramach likwidacji barier architektonicznych dokonano rozeznania potrzeb osób w miejscu ich zamieszkania w zakresie zgłaszanych problemów i zasadności udzielenia wsparcia. Mając na uwadze efektywne wykorzystanie środków PFRON, udzielono wsparcia nakierowanego na osiągnięcie optymalnych rezultatów planowanych prac budowlanych. Zawarto 3 umowy na dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych w łazienkach. Wszystkie zakończyły się odbiorem prac, kwalifikując do wypłaty przyznane dofinansowania. Po ostatecznym zweryfikowaniu dokumentów rozliczeniowych wypłacono na ten cel kwotę **48.552,02 zł**.

W ramach likwidacji barier w komunikowaniu się podpisano 10 umów na kwotę **29.677,47 zł** i dofinansowano zakup 5 szt. tablet + program Mówik, 1 sprzęt komputerowy, 2 laptopy, 1 komputer stacjonarny, 1 telefon komórkowy.

W ramach realizacji zadania likwidacji barier technicznych dofinansowano 25 umów na ogólną kwotę **87.445,14 zł**, na zakup: 18 łóżek rehabilitacyjnych, 3 szt. opraw okularowych, 1 dodatkowe koło do wózka inwalidzkiego, 1 oprzyrządowanie do auta gaz hamulec, 1 krzesło toaletowe.

Dofinansowanie zlecenia zadań z zakresu rehabilitacji społecznej zgodnie z art. 36 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Zgodnie z powyższym fundacjom oraz organizacjom pozarządowym mogą być zlecane do realizacji ze środków PFRON następujące rodzaje zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej:

1. prowadzenie rehabilitacji osób niepełnosprawnych w różnych typach placówek;
2. organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów, grup środowiskowego wsparcia oraz zespołów aktywności społecznej dla osób niepełnosprawnych - aktywizujących zawodowo i społecznie te osoby;
3. organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów i warsztatów dla członków rodzin osób niepełnosprawnych, opiekunów, kadry i wolontariuszy bezpośrednio zaangażowanych w proces rehabilitacji zawodowej lub społecznej osób niepełnosprawnych, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących procesu integracji osób niepełnosprawnych w najbliższym środowisku i społeczności lokalnej, zwiększania ich aktywności życiowej i zaradności osobistej oraz niezależności ekonomicznej, podnoszenia umiejętności pracy z osobami niepełnosprawnymi, w tym sprawowania nad nimi opieki i udzielania pomocy w procesie ich rehabilitacji;
4. prowadzenie poradnictwa psychologicznego, społeczno-prawnego oraz udzielanie informacji na temat przysługujących uprawnień, dostępnych usług, sprzętu rehabilitacyjnego i pomocy technicznej dla osób niepełnosprawnych;
5. prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć, które:
 - a) mają na celu nabywanie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych,
 - b) rozwijają umiejętności sprawnego komunikowania się z otoczeniem osób z uszkodzeniami słuchu, mowy, z autyzmem i z niepełnosprawnością intelektualną,
 - c) usprawniają i wspierają funkcjonowanie osób z autyzmem i z niepełnosprawnością intelektualną w różnych rolach społecznych i w różnych środowiskach;
6. organizowanie i prowadzenie zintegrowanych działań na rzecz włączania osób niepełnosprawnych w rynek pracy, w szczególności przez:
 - a) doradztwo zawodowe,
 - b) przygotowanie i wdrożenie indywidualnego planu drogi życiowej i zawodowej,
 - c) prowadzenie specjalistycznego poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy, mających na celu przygotowanie do aktywnego poszukiwania pracy i utrzymania w zatrudnieniu osób niepełnosprawnych;
7. zakup, szkolenie i utrzymanie psów asystujących w trakcie szkolenia;
8. utrzymanie psów asystujących;
9. organizowanie i prowadzenie szkoleń dla tłumaczy języka migowego oraz tłumaczy-przewodników;

10. organizowanie lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich imprez kulturalnych, sportowych, turystycznych i rekreacyjnych dla osób niepełnosprawnych wspierających ich aktywność w tych dziedzinach;
11. promowanie aktywności osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego i zawodowego;
12. prowadzenie kampanii informacyjnych na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i przeciwdziałaniu ich dyskryminacji;
13. opracowywanie lub wydawanie publikacji, wydawnictw ciągłych oraz wydawnictw zwartych, stanowiących zamkniętą całość, w tym na nośnikach elektromagnetycznych i elektronicznych:
 - a) dotyczących problematyki związanej z niepełnosprawnością,
 - b) kierowanych do osób niepełnosprawnych - w tym publikowanych drukiem powiększonym, pismem Braille'a lub publikowanych w tekście łatwym do czytania;
14. świadczenie usług wspierających, które mają na celu umożliwienie lub wspomaganie niezależnego życia osób niepełnosprawnych, w szczególności usług asystencji osobistej.

W roku sprawozdawczym w drodze otwartego konkursu wygrała oferta organizacji pozarządowej Fundacja „Nasze Dzieci”, która zrealizowała zadanie publiczne **pn. Akademia Społecznej Aktywności**. Organizacji udzielono dofinansowania w kwocie **95.000 zł**. W okresie od września do listopada 2022r. organizacja objęła wsparciem 80 osób niepełnosprawnych w różnym wieku w ramach 8 rodzajów zajęć grupowych w 4 obszarach tematycznych:

I. Obszar terapeutyczny:

1. Trening uważności.
2. Zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno – społeczne.

II. Obszar edukacyjny

1. Zajęcia z PJM – Polskiego Języka Migowego.
2. Warsztaty z savoir-vivre.

III. Obszar artystyczny

1. Zajęcia muzyczno-ruchowe.
2. Zajęcia plastyczne z elementami arteterapii.

IV. Obszar integracyjny:

1. Klubik Przyjaciela.
2. Klub Dobrej Energii.

Fundacja Nasze Dzieci w listopadzie 2022r. dodatkowo zorganizowała podsumowanie zadania w formie występów artystycznych z udziałem uczestników projektu. Spotkanie pokazało jak bardzo taka forma działań jest potrzebna w powiecie zgorzeleckim. Uczestnicy zaprezentowali swoje talenty wypracowane w czasie zajęć.

Warsztat Terapii Zajęciowej

Warsztat Terapii Zajęciowej w Zgorzelcu (WTZ) jest jedną z form aktywności wspomagającej proces rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych. Oznacza wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówkę stwarzającą osobom niepełnosprawnym, niezdolnym do podjęcia pracy możliwości rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskiwania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Realizacja przez WTZ ww. celów odbywa się przy zastosowaniu technik terapii zajęciowej, zmierzających do rozwijania umiejętności wykonywania czynności życia codziennego i zaradności osobistej, a także sprawności psychofizycznych oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiającym uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy.

Działalność WTZ finansowana jest ze środków PFRON i środków własnych Powiatu Zgorzeleckiego. W 2022 r. preliminarz kosztów działalności WTZ z uwzględnieniem wszystkich źródeł finansowania wynosił **1.294.800 zł** (z czego 90 % to środki PFRON – a 10 % środki Powiatu). WTZ w Zgorzelcu przeznaczony jest dla 45 osób z niepełnosprawnościami z terenu powiatu zgorzeleckiego, które zakwalifikowane zostały do rehabilitacji w formie terapii zajęciowej przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności. Terapia zajęciowa przebiega zgodnie z indywidualnym programem rehabilitacji i terapii każdego uczestnika. Terapia prowadzona jest w następujących pracowniach: stolarsko-ślusarsko-dekoratorskiej, komputerowo-biurowej, odzieżowej, gospodarczo-ogrodniczej, gastronomicznej, rękodzieła artystycznego, ceramiczno-tekstylno-bukieciarskiej, fizjoterapeutycznej, rehabilitacyjno-terapeutycznej.

W okresie sprawozdawczym pracownicy PCPR przeprowadzili kontrolę WTZ, która swoim zakresem obejmowała:

1. prawidłowość w zakresie zatrudnienia i kwalifikacji kadry warsztatu,
2. prawidłowość realizacji planu działania warsztatu i indywidualnych programów rehabilitacji,
3. prawidłowość wykorzystania środków Funduszu.

Kontrola nie ujawniła nieprawidłowości.

„Program wyrównywania różnic między regionami III”

W 2022r. o dofinansowanie ze środków z PFRON w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami III” wnioski złożyły następujące jednostki:

- Gmina Wiejsko – Miejska Węglińiec na zakup samochodu na potrzeby przewozu osób niepełnosprawnych,
- Gmina Miejska Zgorzelec na zakup samochodu 9-miejscowego przystosowanego do przewozu osób na wózkach inwalidzkich,
- Gmina Wiejska Zgorzelec na likwidację barier architektonicznych w budynku Szkoły Podstawowej im. Sybiraków w Jerzmankach.

Po weryfikacji wniosków przez PFRON dofinansowanie zostało przyznane na realizację projektu dla Gminy Węglińiec na kwotę dofinansowania **120.000 zł**.

Pilotażowy program „Aktywny Samorząd”

W 2022r. PCPR kontynuowało realizację pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” finansowanego ze środków PFRON. Głównym celem programu było wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów pomocy w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Osoby niepełnosprawne mogły ubiegać się o dofinansowanie:

- zakupu i montażu oprzyrządowania do samochodu,
- uzyskania prawa jazdy,
- zakupu sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania,
- szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,
- zakupu sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania,
- utrzymania sprawności technicznej sprzętu elektronicznego, zakupionego w ramach programu,
- zakupu wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- utrzymania sprawności technicznej skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- zakupu protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości,
- utrzymania sprawności technicznej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne (co najmniej na III poziomie jakości),
- zakupu skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego,
- utrzymania aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (dziecka przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką),
- uzyskania wykształcenia na poziomie wyższym, adresowana do osób pobierających naukę w szkole wyższej lub szkole policealnej lub kolegium, a także do osób mających przewód doktorski otwarty poza studiami doktoranckimi.

Spośród 48 złożonych wniosków 38 zostało zweryfikowanych pozytywnie pod względem formalnym i merytorycznym. W edycji 2022 podpisano umowy na łączną sumę **272.623,29 zł.**

W wyniku udzielonego wsparcia osoby niepełnosprawne uzyskały dofinansowanie na:

1. Moduł I, Obszar A, Zadanie nr 1 - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do samochodu, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu - 2 osoby,
2. Moduł I, Obszar B, Zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub do osób ze znacznym stopniem

- niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku lub obu kończyn górnych – 3 osoby,
3. Moduł I, Obszar B, Zadanie 3 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku – 1 osoba,
 4. Moduł I, Obszar B, Zadanie nr 4 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za pomocą mowy – 3 osoby,
 5. Moduł I, Obszar C, Zadanie nr 1 - pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności i dysfunkcją uniemożliwiającą samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym – 4 osoby,
 6. Moduł I, Obszar C, Zadanie nr 2 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności – 3 osoby,
 7. Moduł I, Obszar C, Zadanie nr 3 - pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości, adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności – 5 osób,
 8. Moduł I, Obszar C, Zadanie nr 5 - pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu powodującą problemy z samodzielnym przemieszczaniem się i posiadających zgodę lekarza specjalisty na użytkowanie przedmiotu dofinansowania – 3 osoby,
 9. Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (dziecka przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką), adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, którzy są przedstawicielem ustawowym lub opiekunem prawnym dziecka – 1 osoba,
 8. Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym – 13 osób.

Realizator ma obowiązek dokonywania kontroli wykorzystania środków PFRON lub przedmiotu dofinansowania corocznie w zakresie obejmującym co najmniej 20% umów zawartych w danym roku. W roku sprawozdawczym przeprowadzono kontrolę 52% dokumentacji rozliczeniowej beneficjentów programu Aktywny Samorząd.

Program Pomoc obywatelom Ukrainy z niepełnosprawnością, Moduł I, w ramach którego możliwe było pozyskanie pomocy finansowej w formie świadczenia na sfinansowanie osobom niepełnosprawnym wymaganego udziału własnego

w zakupie lub naprawie wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie wskazanych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 29.05.2017r. w sprawie wykazu wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie. Niepełnosprawni obywatele Ukrainy mogli złożyć wniosek o dofinansowanie do PCPR w Zgorzelcu, jednak w 2022r. nie wpłynął żaden wniosek.

W 2022r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgorzelcu przystąpiło do realizacji dwóch nowych programów „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Dostępne mieszkanie oraz „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Mieszkanie dla absolwenta. Celem programu **„Dostępne mieszkanie”** jest zapewnienie osobom poruszającym się na wózkach, uwięzionym w budynkach niedostosowanych do ich potrzeb, możliwości zamiany dotychczasowego mieszkania na mieszkanie wolne od barier architektonicznych. Dofinansowanie dotyczy dopłaty do zakupu mieszkania pozbawionego barier architektonicznych, znajdującego się w lokalizacji umożliwiającej samodzielne opuszczenie budynku, aż do poziomu zero przed budynkiem. Program będzie realizowany do 31.08.2026 r.

Celem Programu **„Mieszkanie dla absolwenta”** jest wzrost niezależności beneficjentów oraz ułatwienie im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie samodzielnego mieszkania spełniającego indywidualne kryterium dostępności dla beneficjenta. Program będzie realizowany do 31.08.2027r.

Wnioski o dofinansowanie są rejestrowane i obsługiwane wyłącznie w formie elektronicznej w ramach systemu obsługi wsparcia (SOW). W 2022r. nie wpłynął żaden wniosek w obu programach.

Po raz drugi przystąpiliśmy do realizacji programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej współfinansowanego z Funduszu Solidarnościowego „Opieka wytchnieniowa” edycja 2022. Realizacją programu zostali objęci członkowie rodzin lub opiekunowie sprawujący bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności lub osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi, poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usług opieki wytchnieniowej. Realizacja programu została zlecona, w drodze konkursu organizacji pozarządowej – Fundacja „Nasze Dzieci”. Program był realizowany w formie świadczenia usług opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego w:

- miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej,
- innym miejscu wskazanym przez uczestnika Programu.

Pomocą zostało objętych 26 osób niepełnosprawnych (15 dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności i 11 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności lub orzeczeniem równoważnym). Łącznie zrealizowano 6.000 godzin usług na łączną kwotę **240.000 zł.**

Zadania zespołu z zakresu pomocy społecznej

Karta Polaka

Zadanie Starosty dotyczące wypłaty świadczeń na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007r. o Karcie Polaka jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej. Wypłaty świadczenia pieniężnego dokonuje w okresach miesięcznych starosta wskazany przez wojewodę w decyzji przyznającej świadczenie pieniężne, jako właściwy ze względu na miejsce pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej osoby uprawnionej do świadczenia pieniężnego. W 2022r. nie wpłynęła żadna decyzja Wojewody Dolnośląskiego.

Repatrianci

Wypłata świadczeń dla repatriantów jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej. Potrzebę pomocy repatriantom określono w preambule ustawy z dnia 9 listopada 2000r. o repatriacji: „W poczuciu głębokiej więzi z Polakami - potomkami dawnej Rzeczypospolitej, ofiarami komunistycznego terroru, przemocą zmuszonych do opuszczenia ziemi przodków, osiedlonych wbrew własnej woli na najtrudniejszych do zamieszkania obszarach byłego Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich; pozbawionych możliwości powrotu do Polski, prześladowanych z powodu swojego pochodzenia oraz przywiązania do wiary, tradycji i umiłowania wolności, skazanych na pracę w nieludzkich warunkach, głód, choroby i częstokroć na fizyczne wyniszczenie; którzy, mimo wszelkich przeciwności, nigdy nie wyrzekli się Polski, jej tradycji i kultury, a miłość i przywiązanie do Ojczyzny przekazali swoim potomkom - pragnąc zadośćuczynić za doznawane przez zesłańców krzywdy, uznając, że powinnością Państwa Polskiego jest umożliwienie repatriacji rodakom, którzy pozostali na Wschodzie”.

W 2022r. o wsparcie zwróciło się czterech repatriantów (dwie osoby dorosłe i dwoje dzieci). Na podstawie art. 17 ust. 2 ustawy z dnia 9 listopada 2000r. o repatriacji przyznano pomoc na pokrycie kosztów związanych z adaptacją lub wyposażeniem lokalu mieszkalnego w wysokości **27.413,24 zł** (6.853,31 zł na każdego repatrianta). Wydano dwie decyzje administracyjne. Wypłata dofinansowania nastąpiła w 2023r. Środki przeznaczone na wypłatę powyższych świadczeń pochodzą z rezerwy celowej i zostały przekazywane przez Wojewodę Dolnośląskiego w formie dotacji celowej. Osoby, którym wypłacono świadczenia osiedliły się na terenie powiatu zgorzeleckiego.

Cudzoziemcy, uchodźcy

Zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej: „Cudzoziemcowi, który uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą lub przybywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013r. o cudzoziemcach udziela się pomocy mającej na celu wspieranie procesu jego integracji, zwanej dalej „pomocą dla cudzoziemca”. Pomocy dla cudzoziemca udziela starosta właściwy ze względu na miejsce

zamieszkania. Jest ona realizowana w ramach indywidualnego programu integracji, uzgodnionego między PCPR a cudzoziemcem.

W 2022r. do PCPR w Zgorzelcu wpłynęły 3 wnioski o przyznanie pomocy cudzoziemcom na podstawie których podpisano 3 Indywidualne Programy Integracji na okres od lipca 2022r. do czerwca 2023r. W 2022r. zostało wypłacone świadczenie na łączną kwotę 29.580 zł. Środki przeznaczone na wypłatę powyższych świadczeń pochodzą z rezerwy celowej i są przekazywane przez Wojewodę Dolnośląskiego w formie dotacji celowej. Osoby, którym wypłacono świadczenia osiedliły się na terenie powiatu zgorzeleckiego.

Umieszczanie w domach pomocy społecznej

Na podstawie art. 54 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Decyzję o umieszczeniu w domu pomocy społecznej wydaje Starosta prowadzący dom pomocy społecznej.

Na terenie powiatu zgorzeleckiego funkcjonują 3 domy pomocy społecznej:

- DPS „Jutrzenka”, ul. Przechodnia 8 w Zgorzelcu zarządzany przez dyrektor p. Annę Czerwińską. DPS posiada 114 miejsc. Dla osób starszych 38 oraz dla przewlekle i somatycznie chorych 76 miejsc.
- DPS „Ostoja”, ul. Pułaskiego 11-13 Zgorzelec zarządzany przez dyrektor p. Annę Kasińską. DPS posiada 72 miejsca dla osób w podeszłym wieku.
- DPS „Jędrak”, ul. Parkowa 2 Opolno Zdrój zarządzany przez dyrektor p. Sylwię Püta - Świercz. DPS posiada 79 miejsc i jest przeznaczony dla niepełnosprawnych intelektualnie mężczyzn.

W 2022r. dyrektor PCPR w Zgorzelcu w imieniu Starosty Zgorzeleckiego wydał 199 decyzji administracyjnych, w tym:

- 140 decyzji dot. pobytu w domu pomocy społecznej,
- 59 decyzji dot. odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej dla osób umieszczonych przed 2004r.

Kierowanie do środowiskowych domów samopomocy

Zgodnie z art. 51 a ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej: Środowiskowy dom samopomocy świadczy usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym.

Na terenie powiatu zgorzeleckiego funkcjonują 2 środowiskowe domy samopomocy pobytu dziennego:

- Powiatowy Ośrodek Wsparcia Typ A w Zgorzelcu ul. Pułaskiego 11-13, zarządzany przez kierownika p. Barbarę Zagórską. Placówka posiada 20 miejsc.
- Powiatowy Ośrodek Wsparcia dla Osób przewlekle Psychiczenie Chorych i Niepełnosprawnych Intellektualnie w Opolnie Zdrój, ul. Narutowicza 2, zarządzany przez kierownika p. Sylwię Pūta-Świercz. Placówka posiada 25 miejsc.

Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zgorzelcu w imieniu Starosty Zgorzeleckiego wydał w 2022r. - 57 decyzji w sprawie skierowania do środowiskowych domów samopomocy.

IV. ZADANIA ZESPOŁU ORGANIZACYJNEGO

1. Prowadzenie postępowań o udzielenie zamówień publicznych poniżej 130.000 zł.
2. Prowadzenie czynności kancelaryjnych oraz obsługa serwisów internetowych.
3. Promocja jednostki – kampanie społeczne, informacyjne, edukacyjne, prowadzenie strony internetowej i mediów społecznościowych, współpraca z mediami lokalnymi i krajowymi.
4. Administrowanie i nadzorowanie właściwego użytkowania pomieszczeń jednostki w zakresie rodzaju spotkań, odpowiedzialności za pomieszczenia, grafiku godzinowego i czystości.
5. Dbanie o sprawne funkcjonowanie urządzeń technicznych oraz prowadzenie nadzoru nad prawidłową ich eksploatacją.
6. Organizacja narad i spotkań w związku z działalnością PCPR.
7. Prowadzenie składnicy akt.
8. Nawiązywanie kontaktów i współpraca ze sponsorami.
9. Prowadzenie obsługi administracyjnej kontroli zarządczej jednostki.
10. Prowadzenie rejestru Zarządzeń dyrektora, kluczy do pomieszczeń PCPR oraz pieczęci służbowych.
11. Gromadzenie, rejestrowanie i udostępnianie pracownikom przepisów wewnętrznych oraz jednostek nadrzędnych dotyczących działalności.
12. Przygotowywanie sprawozdawczości w zakresie zespołu oraz sprawozdawczości zbiorczej.
13. Koordynacja i organizacja szkoleń, doształcania i doskonalenia zawodowego pracowników.
14. Wydawanie i rejestrowanie upoważnień dyrektora.
15. Prowadzenie spraw staży, wolontariatu i praktyk.
16. Prowadzenie służby przygotowawczej pracowników samorządowych wraz z egzaminem końcowym.
17. Prowadzenie spraw partnerstw i współdziałania z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami w ramach wspólnych projektów, przepływu informacji i działania na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Realizacja

Poza standardowymi czynnościami dotyczącymi zapewnienia sprawnego działania jednostki Zespół organizacyjny przeprowadził szereg działań samodzielnie lub w kooperacji z pozostałymi zespołami:

Mikołajki – w poprzednich latach 8 razy zorganizowaliśmy grudniowe integracyjne spotkanie wszystkich rodzin zastępczych. W 2022 r. ze względu na bardzo dużą ilość zachorowań na grypę i inne choroby sezonowe wśród naszych podopiecznych było to niemożliwe, dlatego zamiast organizować zabawę zostały wykonane paczki z prezentami dla wszystkich dzieci z domów dziecka, rodzin zastępczych a także dzieci biologicznych rodziców zastępczych. Zorganizowaliśmy Dzień z Mikołajem, na który zaproszone zostały wszystkie rodziny zastępcze. Spotkanie zostało rozłożone na kilka godzin, aby nie powodować kumulowania się dużej ilości osób w jednym czasie ze względu na dużą liczbę chorób. Uczestnicy spotkania z Mikołajem mieli zapewnione ciepłe napoje i słodkie przekąski a na dzieci czekał punkt plastyczny, gdzie mogły przy pomocy animatorów wykonać prace o tematyce świątecznej. Dla dzieci, które nie dotarły na spotkanie z Mikołajem prezenty rozwieźli pracownicy PCPR. Były to dodatkowo pełne radości spotkania, chwile zatrzymania się w pośpiechu codziennych spraw, możliwość nawiązania większej więzi rodzin ze wspierającymi ich koordynatorami. W paczkach znalazły się słodkości (zebrane w różnych instytucjach, szkołach, przedszkolach, firmach a także od osób prywatnych), zabawki, ubrania, pościel, gry planszowe, komplety zimowe i ogromna ilość materiałów plastycznych i zestawów kreatywnych. Każde dziecko dostało też wybraną dla niego książkę – zgodną z wiekiem i zainteresowaniami.

Dzięki udziałowi PCPR w akcji ogólnopolskiej „Podaruj Gwiazdkę” oraz współpracy z Galerią Słowińską udało się stworzyć 160 paczek personalizowanych, pod kątem marzeń i potrzeb wprost narysowanych przez dzieci.

Internetowa promocja przedsięwzięcia w portalu społecznościowym Facebook dała nam promocję jednostki oraz pieczy zastępczej na poziomie kilkudziesięciu tysięcy odbiorców.

Dzięki takiemu nagłaśnianiu naszych akcji w 2021 roku widząc działania PCPR zgłosiło się do nas np. Przedszkole Niepubliczne nr 1 w Lubaniu z informacją, że chcą działać na rzecz naszych podopiecznych. Zorganizowali kiermasz rękodzieła świątecznego a uzyskane środki przeznaczyci na zakup dwóch wysokiej jakości fotelików samochodowych i drobnych rzeczy dla dzieci. Cel został wcześniej uzgodniony w związku z potrzebą wyposażenia PCPR w tym zakresie. **Dzięki temu na początku 2022 r. uzupełniliśmy wyposażenie auta służbowego, aby najtrudniejszą podróż życia dzieci odbywały bezpiecznie i komfortowo.**

Przy okazji tak dużego odbioru udało się pozyskać także zabawki, gry i książki, które przez kolejne miesiące będą przekazywane dzieciom w czasie umieszczenia w domach dziecka. To bardzo ważne działanie dla nas, aby choć trochę ułatwić dzieciom najtrudniejszą podróż w ich życiu.

Dodatkowo udało się pozyskać wsparcie Myjni Plaza, która nieodpłatnie myje PCPR-owskie auto. Wiadomo, że dalekie podróże z dziećmi w aucie mogą kończyć się różnym skutkiem, natomiast kiedy dochodzą do tego trudne emocje spowodowane zabraniem z rodzinnego domu dochodzi do różnych reakcji organizmu, które zostawiają ślad na tapicerce auta. Aby kolejne dziecko mogło podróżować komfortowo i higienicznie niezbędna jest ciągła dbałość o czystość.

W dniu 16 września 2022 r. zorganizowaliśmy spotkanie dotyczące pieczy zastępczej oraz pomocy społecznej. W spotkaniu udział wzięli – starosta zgorzelecki Artur Bieliński, etatowy członek zarządu – Ireneusz Owsik, dyrektorzy i pracownicy PCPR, ośrodków pomocy społecznej, burmistrzowie i wójtowie, przedstawiciel zgorzeleckiej prokuratury, prezes sądu Dominika Gotthardt, kuratorzy sądowi oraz zastępca komendanta policji Łukasz Rachwański.

Głównym tematem spotkania była sytuacja pieczy zastępczej w Powiecie Zgorzeleckim w tym analiza rosnącej ilości dzieci, umieszczanych w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo – wychowawczych. Zasadniczym wnioskiem płynącym z konferencji jest konieczność jeszcze większego nacisku na pracę u podstaw asystentów rodziny i pracowników socjalnych Ośrodków Pomocy Społecznej z rodzinami biologicznymi w gminach. Są bowiem rodziny, które kochają swoje dzieci lecz bezradność i brak umiejętności funkcjonowania powodują często niemożność poradzenia sobie z rzeczami zasadniczymi dnia codziennego i w efekcie rozpad rodziny. W trakcie spotkania przedstawiono podsumowania za 2021r., obecną sytuację pieczy zastępczej oraz rodzaje wsparcia, które rodziny zastępcze oraz rodziny biologiczne dzieci umieszczonych w pieczy mogą uzyskać w PCPR. Poruszono konieczność organizowania szerszego wsparcia na terenie gmin przez OPS-y, co zwiększy dostępność dla osób mających trudność z dojazdem do Zgorzelca.

Spotkanie było także okazją do polepszenia istniejących procedur i wymiany informacji, aby jeszcze sprawniej działać na rzecz najbardziej potrzebujących mieszkańców powiatu. To była świetna okazja do omówienia sytuacji niestandardowych oraz ustalenia wspólnego toku działania.

Dzięki współpracy ze Stowarzyszeniem „Erudycja” z Olsztyna zorganizowaliśmy dwa dwudniowe szkolenia **dla pracowników mających kontakt z pacjentem cierpiącym na zaburzenie psychiczne oraz jego rodziną.** Szkolenia odbyły się w ramach programu Ministerstwa Zdrowia i były bezpłatne dla uczestników. Do udziału zaprosiliśmy pracowników PCPR, ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu zgorzeleckiego, domów pomocy społecznej, powiatowych ośrodków wsparcia i kuratorów sądowych. Szkolenia było prowadzone w formie dwóch dwudniowych

grup, w każdej z nich brało udział 18 osób. Pierwszy dzień podnosił wiedzę teoretyczną, drugiego dnia odbywały się warsztaty. Wykorzystując tak interdyscyplinarny skład w trakcie prowadzone było przez PCPR **doradztwo metodyczne** bazując na studium przypadku i odnosząc się do konkretnych zdarzeń z udziałem podopiecznych a także dotyczących tych zdarzeń efektów prawnych.

PCPR Zgorzelec był także lokalnym koordynatorem Kampanii 19 dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży.

Przygotowania do Kampanii rozpoczęły się już we wrześniu, zapraszając pisemnie do uczestnictwa urzędy, instytucje i placówki oświatowe całego powiatu. Treść została także opublikowana na stronie internetowej oraz w portalu społecznościowym Facebook aby zapoznać mogły się także podmioty, o których potencjale możemy nie wiedzieć.

Podczas 19 dni kampanii były publikowane filmy stworzone przez PCPR na przestrzeni kilku lat, codziennie publikowaliśmy treści dot. różnego rodzaju przemocy. Ich zasięg obejmował cały kraj. PCPR jako lokalny koordynator Kampanii służył także wsparciem w zakresie inspirowania (głównie pedagogów) oraz motywował do działań.

Zorganizowaliśmy także **konkurs artystyczny „Czas na działanie!”** dotyczący reagowania na przemoc. Młodszy uczestnicy zmagali się z wyzwaniem plastycznym, starsi – filmowym. Finał konkursu odbył się 18 listopada 2022 r. razem z podsumowaniem projektu „Marzenia szeptane łzami”, który pokrótce opisany jest poniżej. W obu tych akcjach łącznie wzięło udział ok. 100 osób. Każdy z uczestników otrzymał pamiątkowy dyplom z podziękowaniem za zaangażowanie w tak trudne społeczne tematy a na laureatów czekały nagrody – książki, gry planszowe, plecaki, słuchawki komputerowe i głośniki bezprzewodowe. Nagrody były pozyskane od sponsorów w formie rzeczowej i zbierane przez cały rok na ten cel. W czasie finału omówione zostały ważne tematy – rodzaje przemocy, występowanie jej i konieczność sprzeciwu wobec agresorów. Dzieci i młodzież wraz z pedagogami i wychowawcami dowiedzieli się także jaka jest skala umieszczeń dzieci w pieczy zastępczej z naszego powiatu. Przekazaliśmy wszystkim jednostkom plakaty i ulotki informacyjne aby przekazali je potencjalnym rodzicom zastępczym w swoich miejscowościach. Przekazywaliśmy także informacje o możliwościach wsparcia, w szczególności poprzez bezpłatne szkolenia organizowane przez Fundację „Po drugie” – głównego organizatora Kampanii w kraju.

„Marzenia szeptane łzami” – pod takim tytułem prowadziliśmy projekt dotyczący zwiększania wiedzy o pieczy zastępczej. Bo właśnie takie są marzenia naszych najmłodszych podopiecznych, które marzą o rzeczach będących dla innych dzieci codziennością – ciepłym obiedzie, wieczorze bez krzyków czy przytuleni.

Do wspólnej realizacji zaprosiliśmy Szkołę Podstawową „Cogito” ze Zgorzelca oraz Europejskie Liceum Ogólnokształcące ze Zgorzelca.

19 września 2022 r. w późnych godzinach wieczornych uczniowie „Cogito” wyruszyli na ulice Zgorzelca aby przeprowadzić NOC WIERSZY CHODNIKOWYCH. Akcja miała polegać na stworzeniu w wybranych miejscach Zgorzelca graffiti promującego pieczę zastępczą z danymi do kontaktu z PCPR-em. Jednak z uwagi na niesprzyjające warunki pogodowe, które uniemożliwiły wykonanie napisów farbą na chodnikach należało wprowadzić „plan B” i z akcji Noc Wierszy Chodnikowych narodziła się akcja Nocna Ścieżka Edukacyjna. Młodzież poznała adresy instytucji, które na co dzień pomagają dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej. Pedagog wyjaśniała czym zajmuje się dana instytucja/urząd i jakiego wsparcia udziela – nie tylko dzieciom znajdujących się w pieczy zastępczej ale również rodzinom biologicznym i zastępczym. Dla wielu uczniów istnienie tych instytucji było nową informacją, młodzież dowiedziała się także o sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

20 września 2022r. uczniowie Europejskiego Liceum Ogólnokształcącego w Zgorzelcu przeprowadzali finał warsztatów dot. pieczy zastępczej, który polegał na nagraniu filmu informacyjnego promującego pieczę zastępczą. Nagranie poprzedzone było warsztatami aktorskimi oraz edukacyjnymi o pieczy, gdyż tematyka była dla uczestników nowa. Był to czas pracy na emocjach, integrowanie się oraz próby wcielania się w nowe role.

Efekt opublikowaliśmy w listopadzie – w czasie Kampanii 19 dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży.

W 2022 r. złożono ponad 300 próśb o udzielenie wsparcia – w procedurach konkursowych i pozakonkursowych. Prośby dotyczyły wsparcia finansowego, rzeczowego lub usługowego, pozytywne rezultaty ujęto przy opisach konkretnych przedsięwzięć.

Dwie bardzo ważne potrzeby PCPR – brak sprawnego sprzętu komputerowego oraz gruntowny remont i wyposażenie sali terapeutycznej nie zostały zabezpieczone. PCPR próbował zdobyć środki finansowe lub wsparcie rzeczowe, jednak bez rezultatu. W trakcie poszukiwań jednak udało się uzyskać deklarację jednej z organizacji pozarządowych, w której strukturach są osoby wykonujące prace budowlane, że wesprą PCPR w remoncie gdy uda się nam zgromadzić niezbędne materiały budowlane.

Przeprowadzono **42 postępowania** o udzielenie zamówień publicznych poniżej 130.000 zł.

Dzięki wsparciu Powiatowego Urzędu Pracy w Zgorzelcu pozyskano **3 stażystów**, którzy uczyli się i pomagali w działaniach PCPR.

Prowadzimy intensywną kampanię na rzecz informowania o pieczy zastępczej:

Rozwieszono plakaty informujące i zachęcające do zostania rodziną zastępczą i umieściliśmy je w różnych miejscach w powiecie, do których przychodzi wielu mieszkańców.

Ponownie przeprowadzono także stworzoną przez nasz PCPR kampanię internetową pod hasłem „**Jak to jest?**” Kampania była prowadzona na portalu internetowym Facebook w czasie rzeczywistym a reakcje i odpowiedzi pracowników na pojawiające się posty i aktywności były natychmiastowe. Działania zmierzały do wzrostu świadomości społeczeństwa na temat pieczy zastępczej, obalenie mitów i legend, pokazania prawdziwego oblicza tej trudnej misji.

Oprócz w/w kampanii cyklicznie ogłaszaliśmy informacje o poszukiwaniu rodzin zastępczych dla konkretnych dzieci. Posty były udostępniane na naszym portalu społecznościowym Facebook, wykonane w sposób poruszający emocje. Cel został osiągnięty, prawie pod każdym postem ruszała bardzo rozbudowana dyskusja (często brały w niej udział rodziny zastępcze) a nasz materiał miał udostępnienia praktycznie w całym kraju i za granicą. W kilku z w/w sytuacji udało się pozyskać kandydatów na opiekunów zastępczych. Co należy dodać – w wielu przypadkach dzięki naszej akcji skorzystają dzieci z różnych zakątków Polski, ponieważ czując misję takiego działania nie zamykaliśmy się w terenie powiatu a edukowaliśmy każdego, kto chciał uzyskać informacje na temat pieczy zastępczej. Po każdej akcji poszukiwawczej w internecie przez około dwa tygodnie odbieraliśmy kilkadziesiąt telefonów każdego dnia, odpowiadaliśmy na wiadomości w mediach społecznościowych oraz mailowo.

22 maja 2022r. wzięliśmy udział w **Majowym Pikniku Rodzinnym** organizowanym przez Miejski Dom Kultury w Zgorzelcu tworząc tam swoje miasteczko tematyczne. Prowadziliśmy gry wielkogabarytowe – zręcznościowe, łamigłówki oraz wielkie klocki. Na najmłodszych czekał punkt plastyczny a na odwrotach pięknych dziecięcych prac umieściliśmy ulotki informujące o pieczy zastępczej i zachęcające do zostania rodzicem zastępczym.

Każde zainteresowane dziecko otrzymało balon z napisem „Masz MOC, by nieść POMOC!”. Wśród rodzin krążył zabawiający wszystkich wielki dinozaur. W najbardziej wyeksponowanym miejscu umieściliśmy punkt informacyjny, gdzie każdy zainteresowany mógł uzyskać informacje o pieczy zastępczej ale również o innych rodzajach wsparcia oferowanego przez PCPR. Przez kilka godzin nasz punkt odwiedziło ok. 5.000 osób.

Dzięki współpracy z Fundacją Hemmersbach Kids Family **udało się pozyskać dla Rodzinnego Domu Dziecka suszarkę elektryczną**. Poprzednia ze względu na duże wyeksploatowanie uległa zepsuciu.

W ramach promocji pieczy zastępczej zorganizowaliśmy także **konkursy internetowe** za pośrednictwem portalu społecznościowego Facebook. Uczestnicy

mieli za zadanie odpowiadać na pytanie dot. pieczy zastępczej w powiecie zgorzeleckim i ułożyć krótkie hasła promujące tę formę opieki nad dzieckiem. Dzięki współpracy z ZOO w Görlitz nagrodami były bilety wstępu do zoo.

Kontynuowano prowadzenie **Zaczytanej Biblioteki** (społecznej), którą PCPR stworzyło z książek używanych dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Każdy odwiedzający PCPR może bezpłatnie wziąć książki i publikacje, które go interesują. Książki nie podlegają zwrotowi, jednak wiele osób wraca do PCPR z książkami „na wymianę” dodając dodatkową wartość do tego projektu – nie tylko społeczną lecz również ekologiczną. W 2022r. PCPR wydało 37 kartonów książek. Książki można pobrać na własność a każdą z nich wyposażyliśmy w **zakładkę z informacjami o możliwościach wsparcia dla ofiar przemocy i małą kolorowanką, na odwrocie której były informacje o pieczy zastępczej.**

Dzięki współpracy z Fundacją „Zaczytani” udało się także pozyskać bezpłatnie regał – biblioteczkę na książki, aby ekspozycja była estetyczna i przede wszystkim bezpieczna. Biblioteczka ma bryłę uniemożliwiająca jej przewrócenie.

PCPR Zgorzelec działając z ramienia Powiatu Zgorzeleckiego kolejny rok kontynuował projekt, mający na celu wsparcie dzieci i rodzin zastępczych w czasie trwającej pandemii koronawirusa.

Projekt będzie trwał łącznie 5 lat, w czasie których PCPR wspiera rodziny (szczególnie wykluczone wcześniej cyfrowo) w kłopotach z użytkowaniem sprzętu, ew. naprawami lub innymi problemami technicznymi. Kontroluje także bieżące użytkowanie sprzętu komputerowego. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej podczas wizyt terenowych w rodzinach prowadzą także szeroką edukację związaną z bezpieczeństwem w sieci ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki uzależnień behawioralnych. Tego typu wsparcie świadczy również psycholog wspierająca nasze rodziny zastępcze.

Prowadzono także projekt ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego „Siła pomocy” o wartości całkowitej 801.488,78 zł. Projekt rozpoczął się w kwietniu 2021 i trwał do maja 2022r. Polegał na wsparciu 15 wychowanków pieczy zastępczej oraz 40 osób z niepełnosprawnościami powiatu zgorzeleckiego. W ramach projektu odbyły się:

- grupowe i indywidualne wsparcie psychologiczne,
- grupowa i indywidualna pomoc socjalna,
- warsztaty usamodzielniające dla wychowanków pieczy zastępczej,
- warsztaty kreowania własnego wizerunku podnoszące samoocenę dla wychowanków oraz osób z niepełnosprawnością,
- rehabilitacja – 20 godzin dla każdego uczestnika,
- edukacja społeczno – obywatelska – dla wychowanków pieczy zastępczej – wyjazd do ZOO Wrocław połączony z zajęciami dotyczącymi praw zwierząt,

- edukacja społeczno – obywatelska – dla osób z niepełnosprawnością – wyjazd do teatru we Wrocławiu,
- zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze dla wychowanków pieczy zastępczej – każdy z wychowanków ma 75 godzin wsparcia z wybranego przedmiotu, analizę potrzeb prowadził broker edukacyjny,
- wsparcie pracownika socjalnego oraz dla 7 najbardziej potrzebujących uczestników wsparcie trenera aktywności. Trener w ramach pakietu swoich działań ma zmotywować uczestników do wychodzenia z domu, próbowania realizacji nowych rzeczy, które dla zdrowych ludzi są normą – wyjścia na basen, na obiad do restauracji, zrobienie zdjęć do dokumentów u fotografa czy do ZOO.

Wystąpiliśmy także o wsparcie m.in. do sklepów Kaufland i Biedronka – otrzymaliśmy **darowiznę rzeczową w postaci kawy, herbaty i drobnego poczęstunku** na spotkania rodzin organizowane w PCPR. Darowizna wystarczyła na zabezpieczenie spotkań przez okres 5 miesięcy. Ze sklepu Kaufland dodatkowo pozyskaliśmy drobne zabawki, gry manualne i przytulanki służące dzieciom w czasie umieszczeń w domach dziecka.

PCPR współpracuje z różnymi organizacjami mogącymi wesprzeć nasze dzieci, w 2022 r. nasze rodziny otrzymały wsparcie m.inn. z Fundacji ESPA w postaci nowego markowego obuwia sportowego, odzieży a także środków higienicznych i spożywczych. W 2022r. pozyskaliśmy również 75 wejściówek do zoo w Görlitz, w ten sposób wspierając dodatkowo nasze rodziny zastępcze. Pozyskaliśmy także 20 biletów do Multikina, które umiliły i urozmaiciły czas dzieciom w pieczy zastępczej.

W związku z licznymi potrzebami zgłaszanymi przez rodziny zastępcze poszukiwaliśmy także wsparcia rzeczowego dla dzieci i rodzin – za pośrednictwem portalu społecznościowego Facebook. Dzięki temu działaniu rodziny zostały wyposażane w odzież, krzeselka do karmienia dzieci, zabawki, książki i wózki dziecięce. Rzeczy te były oddawane przez mieszkańców powiatu (lub okolicznych powiatów) a pracownicy zespołu dogrywali logistykę ich odbioru i przekazania rodzinom zastępczym.

Udostępnialiśmy rodzinom zastępczym informacje wyszukane w sieci o akcjach prowadzonych przez inne podmioty – fundacje i stowarzyszenia. Były to informacje o możliwościach skorzystania z różnych form wsparcia usługowego lub rzeczowego, możliwościach wnioskowania przez same rodziny zastępcze o wsparcie finansowe oraz różne konkursy tematyczne (fotograficzne, plastyczne, literackie).

Mieszkańcy powiatu zgorzeleckiego często przynosili nam rzeczy używane, których już nie potrzebowali ale były jeszcze w bardzo dobrym stanie. Udostępnialiśmy te rzeczy na korytarzu PCPR dla całej społeczności, informacje ogłaszaliśmy w internecie oraz na tablicy ogłoszeń. Dzięki temu działaniu wielu mieszkańców mogło zaopatrzyć się w odzież, obuwie, zabawki i gry dla dzieci i całej rodziny, tornistry szkolne i książki. Szerzej to działanie opisane jest w wykazie potrzeb brak

nam bowiem regałów na estetyczne i bezpieczne eksponowanie takiego stoiska, dlatego skala tego działania musiała zostać zmniejszona.

Dzięki wsparciu z Gminy Miejsko – Wiejskiej Bogatynia w kwocie **7.000 zł** udało się także zakupić materiały plastyczne i sensoryczne dla dzieci oraz zakupić książki dla dzieci i młodzieży. Gmina Zawidów natomiast wsparła PCPR poprzez zakup nowych foteli do prowadzenia terapii psychologicznej oraz wyposażenia stanowiska pracy psychologa (materiały plastyczne, karty pracy), mogliśmy przekazać dzieciom także zabawki, gry i książki – łączne wsparcie gminy to **5.000 zł**.

Gmina Pieńsk przekazała nam w formie dotacji **4.000 zł** na wyposażenie psychologa oraz doposażenie prezentów świątecznych dla dzieci. Dzięki temu psycholog pracuje na kartach pracy dostosowanych do różnych potrzeb dzieci – emocjonalnych i edukacyjnych. Zestawy do takiej terapii otrzymały także nasze placówki opiekuńczo – wychowawcze oraz zawodowe rodziny zastępcze i RDD. To olbrzymia pomoc terapeutyczno – edukacyjna, ponieważ w atrakcyjny sposób pozwala pracować z dziećmi aby niwelować opóźnienia i braki rozwojowe i pracować z dziećmi nad ich mocnymi stronami.

Przez znaczną część roku pracownicy zespołu wspierali inne zespoły ze względu na dużą absencję pracowników w jednostce i priorytetowe traktowanie spraw mających bezpośrednie przełożenie na sytuację naszych podopiecznych.

W każdy drugi poniedziałek miesiąca, a także – w zależności od potrzeb – kierownik Zespołu Organizacyjnego PCPR prowadził **punkt profilaktyczny**. W ramach punktu przedstawiciele oświaty, organizacji i instytucji dowiadywali się o możliwościach wsparcia, zasad pisania projektów i wniosków o granty, dowiadywali się o różnych niestandardowych metodach pracy w charakterze inspiracji. Wzmocniona praca punktu dotyczyła okresu poprzedzającego Kampanię 19 dni przeciwko przemocy i krzywdzenia dzieci i młodzieży oraz Mikołajek. W 2022 r. w ramach pracy punktu profilaktycznego nie odbywały się spotkania osobiste a jedynie kontakt telefoniczny i elektroniczny. Ewaluacja działania punktu zaplanowana jest na 2 kwartał 2023 r.

Stale dążymy także do **powiększania grona partnerów i sojuszników**. Wiele osób prywatnych, instytucji i organizacji współpracuje z nami w sposób szerszy niż określają to przepisy. Dotyczy to wspierania się podmiotów nawzajem i wspierania naszych wspólnych podopiecznych a także promowania działań podejmowanych przez PCPR, m.in. prowadzenie szeroko zakrojonej kampanii na rzecz pozyskania rodziców zastępczych oraz informowania o możliwościach wsparcia osób niepełnosprawnych.

Dzięki współpracy z jednym z partnerów udało się wzbogacić urodziny 30 dzieci z pieczy zastępczej poprzez podarowanie spersonalizowanych tortów urodzinowych.

W związku z trudną sytuacją spowodowaną napływem uchodźców z Ukrainy PCPR zaangażował się w pierwszej połowie 2022r. w zbiórkę rzeczy potrzebnych dla osób potrzebujących. Zbieraliśmy ubrania, wózki, łóżeczka, pieluchy, żywność długoterminową, środki higieniczne itp. – w pierwszym momencie rzeczy były przekazywane organizacjom pozarządowym i grupom nieformalnym działającym w Zgorzelcu, po powstaniu magazynu powiatowego przy ul. Boh. II AWP oddawaliśmy rzeczy do magazynu. Zbiórka prowadzona była zarówno wśród rzeczy przekazywanych przez pracowników i ich rodziny, jak również wśród mieszkańców powiatu, którzy w godzinach działania organizacji pozarządowych nie mogli tych rzeczy przekazać. Stanowiliśmy więc niejako łącznik wykorzystując godziny naszej pracy i lokalizację. Zebraliśmy także materiały plastyczne, zabawki i drobny sprzęt sportowy, który przekazaliśmy harcerzom ze Zgorzeleckiego Hufca ZHP do organizacji zajęć dla dzieci z Ukrainy.

Do zadań zespołu należą także **działania promujące jednostkę** m.in.:

- prowadzenie strony internetowej oraz BIP,
- prowadzenie fanpage na portalu Facebook,
- bieżący kontakt z mediami lokalnymi w sprawie publikacji materiałów PCPR,
- kontakt z mediami krajowymi – próby emisji naszego materiału w skali ogólnokrajowej.

W dalszym ciągu dbamy o zapewnienie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami. Pracownicy budujący treści do zamieszczenia w witrynach internetowych zostali pouczeni o konieczności pisania prostym językiem, stosowania czcionek bezszeryfowych w odpowiednich wielkościach, opisach alternatywnych grafik i zdjęć. Wiele spraw – z racji bieżącej obsługi osób z niepełnosprawnościami jest załatwionych, jednak są jeszcze działania, które musiały zostać odłożone w czasie ze względu na brak środków do ich przeprowadzenia:

- dostosowanie infrastruktury pod kątem prawidłowego oznaczenia (w tym głosowego) korytarzy i pomieszczeń – głównie dla osób niewidomych i niedowidzących,
- zakup wózka ewakuacyjnego,
- brak tłumacza języka migowego, oraz tłumacza – przewodnika,
- brak usługi tłumacza języka migowego z wykorzystaniem komunikacji zdalnej.

W 2022 r. kontynuowano także realizację programów powiatowych (z których sprawozdania zostają złożone w odrębnych opracowaniach):

- Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2021 – 2027,

- Program profilaktyczny w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą w rodzinie na terenie powiatu zgorzeleckiego na lata 2021 –2027,
- Powiatowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2021 – 2027,
- Strategię rozwiązywania problemów społecznych w powiecie zgorzeleckim na lata 2021 – 2027.

VI. WYKAZ POTRZEB:

Wykaz potrzeb związanych z osobami niepełnosprawnymi oraz starszymi.

W Zespole ds. pomocy społecznej i wsparcia niepełnosprawnych w PCPR w Zgorzelcu wskazana jest:

1. Wymiana starego zestawu komputerowego, zakup drukarki oraz zakup szaf do przechowywania dokumentacji.

Konieczna jest wymiana starego sprzętu elektronicznego na nowy. Jeden z pracowników wykonuje swoje obowiązki na starym sprzęcie, który często nie jest kompatybilnym z nowymi oprogramowaniami, zawiesza się, co utrudnia i spowalnia pracę.

Przy bardzo dużej ilości wytwarzanych dokumentów przez Zespół potrzebna jest druga drukarka. W jednym pokoju nie ma żadnego urządzenia drukującego, a kserowanie dokumentów przeprowadzane jest w innym pomieszczeniu. W sytuacji obsługi klienta problem stanowi opuszczanie pokoju i pozostawianie w nim osoby nieuprawnionej. W sytuacji awarii sprzętu drukującego, zespół zostaje bez jakiegokolwiek sprzętu drukującego. Ponadto aby spełniać wymagania ochrony danych osobowych Zespół musi zostać wyposażony w szafy do przechowywania dokumentów. Obecne szafy nie spełniają wymogów RODO, w większości są zepsute zamki, szafy nie są przystosowane do przechowywania dokumentacji biurowej. Zespół też nie ma możliwości schować bieżących dokumentów z powodu braku miejsc. Bardzo dobrym pomysłem byłyby szafy z przesuwanymi drzwiami, co bardzo ułatwiłoby pracę z tak dużą ilością bieżącej dokumentacji i jednocześnie z brakiem miejsca w pomieszczeniach na szafy otwierane standardowo.

2. Szkolenie pracowników Zespołu.

Ze względu na różnorodność działań i obsługę różnych grup społecznych pracownicy powinni regularnie szkolić się w niezbędnym im zakresie. Dodatkowo w roku sprawozdawczym nastąpiła całkowita reorganizacja Zespołu, więc są to pracownicy nowi, którzy dopiero wdrażają się w nowe obowiązki.

Ponadto duży problem stanowi komunikacja z osobą niesłyszącą, ponieważ pracownicy nie znają języka migowego, a osoba z taką dysfunkcją porozumiewa się w inny sposób niż osoba słysząca. Dlatego czasem pisanie komunikatu na kartce jest niezrozumiałe dla niej, stanowi to sytuację dyskomfortową dla obu stron. Mając na uwadze powyższe niezbędne jest przeszkolenie pracowników w zakresie języka migowego, jak również obsługi osoby niepełnosprawnej. Często zdrowy człowiek nie

zdaje sobie sprawy co czuje i jak chciałby być traktowany człowiek z niepełnosprawnością.

3. Utworzenie wypożyczalni sprzętu dla osób z niepełnosprawnościami.

Wiele osób niepełnosprawnych potrzebuje skorzystać ze sprzętu usprawniającego ich funkcjonowanie np. łóżka, balkoniki, rowery treningowe itp. Czasami są to potrzeby stałe, ale często jest to stan przejściowy, spowodowany okresem powrotu do zdrowia po chorobie lub wypadku. Sprzęt rehabilitacyjny jest drogi i nie zawsze można uzyskać na niego dofinansowanie. Wypożyczenie sprzętu byłoby ogromną pomocą dla osób, które nie mogą go kupić, a po okresie używania przekazać kolejnej potrzebującej osobie. PCPR nawiązał kontakt z organizacją pozarządową, która mogłaby przekazać podstawowe sprzęty do wypożyczalni aby rozpocząć taką działalność. Problemem pozostaje brak miejsca do jego przechowywania i wypożyczania.

Wykaz potrzeb dotyczący spraw organizacyjnych PCPR.

1. Konieczna jest systematyczna wymiana starego sprzętu komputerowego na nowy oraz uzupełnienie braków. PCPR posiada bardzo stary sprzęt elektroniczny, w szczególności komputery i drukarki. Obecnie aż 17 stanowisk nie jest wyposażonych w zasilacze awaryjne (tzw. UPSy). Pracownicy wykonują swoje obowiązki na sprzęcie, który ma w większości kilka – kilkanaście lat, a kilka stanowisk komputerowych otrzymaliśmy od jednostek, które przeznaczyły je do utylizacji jako niezdatne do użytku. Oprogramowanie jest stare i na 1/3 stanowisk nie ma już wsparcia w postaci aktualizacji. Przy bardzo dużej ilości wytwarzanych dokumentów awariom ulegają także sprzęty drukujące – kopiujące, brakuje skanerów. Nie można było dokonać jednak niezbędnych zakupów ze względu na zbyt niski budżet. Sytuacja ulegnie poprawie po rozstrzygnięciu przetargu przez Powiat oraz dostarczeniu sprzętów przez Wykonawcę w ramach programu „Cyfrowy Powiat”. Nadal jednak pozostanie duży problem ze sprzętami drukującymi, które ze względu na brak środków w budżecie nie są serwisowane w odpowiedniej częstotliwości i nie są wymieniane części, które się zużywają.

2. Konieczność zatrudnienia dwóch dodatkowych pracowników: do obsługi sekretariatu oraz spraw RODO i składnicy akt. W Zespole Organizacyjnym na stanowiskach biurowych pracują 3 osoby (łącznie z kierownikiem). Niezbędne jest stworzenie dodatkowych etatów, ponieważ zmiana wielu ustaw, nałożenie na jednostkę nowych obowiązków i jednoczesna realizacja dotychczasowych jest niemożliwa w zakresie wymaganym przez przepisy. Zespół Organizacyjny zapewnia sprawne funkcjonowanie całej jednostce, nie może dochodzić do sytuacji powstawania nawet najmniejszych zaległości, ponieważ rzutują one na pracę wszystkich pracowników a także klientów. Obecnie wszyscy pracownicy są przeciążeni, każdy musi posiadać bardzo rozległą wiedzę i umiejętności z dziedzin nie tylko typowo urzędniczych – lecz także techniczną, komunikacyjną, multimedialną a nawet artystyczną. Wynika to z faktu bardzo dużej różnorodności wsparcia udzielanego naszym podopiecznym. Nadmiar zadań przekłada się na powstawanie opóźnień w działaniach choćby nad aktualizacją procesów i procedur

obowiązujących w jednostce. Tak wysokie kwalifikacje związane z wieloma branżami a także znajomością zasad i przepisów dotyczących nie tylko PCPR ale i kompetencji innych podmiotów, mnogość zadań, obsługą klientów zarówno instytucjonalnych jak i indywidualnych (a często bardzo trudnych przypadków) wiążą się także z oczekiwaniami wzrostu wynagrodzeń i groźbą utraty pracowników. Potrzebne jest także zatrudnienie pracownika do prowadzenia spraw ochrony danych osobowych oraz składnicy akt. To dwie duże dziedziny wiedzy i czynności, aby były zrobione dobrze i terminowo powinien być do tego celu osobny pracownik. Składnica akt wymaga także uzupełnienia w nowe regały (12 sztuk) – obecnie nie można przyjmować do składnicy nowych akt, ponieważ nie ma ich gdzie położyć.

3. Problematyczne jest zachowanie procedur ochrony danych osobowych w czym przeszkadza zbyt mała ilość zamykanych szaf.

4. Brak pieniędzy uniemożliwia również dostosowanie w pełni jednostki dla osób ze szczególnymi potrzebami – a właśnie te osoby stanowią zdecydowaną większość podopiecznych PCPR. Brakuje oznaczeń dla osób niewidomych i niedowidzących, korytarz nie posiada ani naprowadzania głosowego ani dotykowej nawigacji (podłogowej lub ściennej). Nie posiadamy tłumacza języka migowego ani tłumacza – przewodnika (ani osobiście ani w wersji zdalnej), pętli indukcyjnej. Potrzebny jest wózek ewakuacyjny, na którym w razie pożaru można znieść osobę unieruchomioną po schodach (w takim przypadku winda nie działa). Przez kilka lat PCPR próbował także zdobyć środki zewnętrzne na zakup drukarki brajlowskiej wraz z oprogramowaniem, odrębnym stanowiskiem komputerowym i specjalnym papierem tak, aby i PCPR i inne urzędy powiatu mogły wydrukować dla osoby niewidomej pismo w podwójnej postaci – zarówno w tradycyjny sposób, jak i alfabetem Brajla. Niestety nie udało się pozyskać dofinansowania a budżet jest zbyt niski, aby zakupić zestaw samodzielnie. Obecnie osoba niewidoma otrzymując pismo nie może być samodzielna, musi prosić o wsparcie innej osoby w odczytaniu pism, a nie zawsze są to sprawy, którymi chce dzielić się z otoczeniem.

5. Problematyczna jest nadal kwestia prowadzenia stron internetowych, których język programowania nie jest łatwy. Zespół potrzebuje albo wsparcia profesjonalisty w tym zakresie albo pełnego szkolenia z zakresu obsługi i modyfikacji stron internetowych.

6. Pracownicy zespołu potrzebują szkoleń – w zakresie prowadzenia dokumentacji placówek opiekuńczo-wychowawczych, zmian w zamówieniach publicznych, ochrony danych osobowych, prowadzenia publicznie dostępnych rejestrów oraz – przede wszystkim podnoszących kompetencje cyfrowe, aby móc działać na poziomie wszystkich instrumentów dostępnych dla urzędników i otworzyć te możliwości wszystkim współpracującym podmiotom. Budżet jednostki jest zbyt mały – nawet, jeśli wziąć pod uwagę możliwości dofinansowania z Krajowego Funduszu Szkoleniowego. Obecnie cały skład zespołu kształci się dodatkowo samodzielnie, poszukując także bezpłatnych webinarów i pozycji książkowych. Zespół zajmuje się jednak sprawami z bardzo szerokiego spektrum, wymagającymi wysokiego wyspecjalizowania i kształcenia przez profesjonalne podmioty.

7. Wyburzenie ściany oraz gruntowny remont i wyposażenie sali terapeutycznej. Po przeniesieniu części PCPR na III piętro budynku straciliśmy salę terapeutyczną, która była przystosowana do pracy z dziećmi i rodzinami. Obecnie miejsce spotkań jest pozostałością po pomieszczeniach biurowych – ma chropowate, niebezpieczne dla dzieci ściany, podłogę, która ma niestabilny, krzywy parkiet z wypadającymi częściami, nieszczelne okna. Sala służy zarówno do terapii indywidualnej, rodzinnej jak i w szkoleniach grupowych i grupach wsparcia. Musi być większa, funkcjonalna, bezpieczna i budząca zaufanie podopiecznych, szczególnie dzieci a także dostępna dla osób z niepełnosprawnością. Teraz nie spełnia wymagań a spod podłogi wydobywa się nieprzyjemna woń, przez co pokój wymaga bardzo częstego wietrzenia. Ponownie złożyliśmy wniosek o finansowanie tego działania w ramach Programu Ośłonowego prowadzonego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej.

8. Umożliwienie stworzenia w budynku ogólnodostępnego miejsca, gdzie będzie można udostępniać osobom potrzebującym rzeczy używane. W poprzednich latach były prowadzone takie działania pilotażowo przez PCPR i cieszyło się bardzo dużym zainteresowaniem mieszkańców powiatu. Drugi obieg zyskiwały: odzież, obuwie, książki, zabawki, materiały edukacyjne. Ze wsparcia korzystały nie tylko osoby o niskim statusie materialnym lecz także mieszkańcy ceniący ekologię. Wyodrębnienie takiego kącika byłoby dużym wsparciem i nie wymagałoby nakładów finansowych ani kadrowych, ponieważ stosowana była zasada zaufania społecznego i nie był tworzony formalnie magazyn.

Wykaz potrzeb zespołu ds. świadczeń:

1. Konieczność zatrudnienia dodatkowego pracownika.

W Zespole ds. świadczeń niezbędne jest stworzenie dodatkowego etatu, ponieważ zmiana wielu ustaw, nałożenie na jednostkę nowych obowiązków i jednoczesna realizacja dotychczasowych jest niemożliwa w zakresie wymaganym przez przepisy. Rosnąca liczba obowiązków i zadań przy tym samym poziomie zatrudnienia jest utrudniona. Obecnie wszyscy pracownicy są przeciążeni nadmiarem zadań, aby realizować zleczone zadania pozostają po godzinach pracy. Zwiększanie zakresu czynności pracownikowi wiążą się także z oczekiwaniami wzrostu wynagrodzeń lub groźbą utraty pracowników.

2. Wymiana starego zestawów komputerowych, zakup drukarki oraz zakup szaf do przechowywania dokumentacji.

Konieczna jest wymiana starego sprzętu elektronicznego na nowy. Pracownicy wykonują swoje obowiązki na starym sprzęcie, który często nie jest kompatybilnym z nowymi oprogramowaniami, często się zawiesza, co utrudnia i spowalnia pracę.

W chwili obecnej Zespół liczący 10 osób ma do dyspozycji jedną drukarkę. Przy bardzo dużej ilości wytwarzanych dokumentów przez Zespół niezbędne jest drugie urządzenie wielofunkcyjne (druk-skan-kopia). Ponadto stanowiska pracy pracowników zespołu znajdują się w czterech pokojach, co utrudnia drukowanie decyzji, skanowanie i kserowanie dokumentów niezbędnych do prowadzonego postępowania. W sytuacji awarii sprzętu drukującego, zespół zostaje bez jakiegokolwiek sprzętu niezbędnego do realizacji przydzielonych mu zadań.

Ze względu na ogromną ilość prowadzonych postępowań administracyjnych dotyczących przyznania świadczeń dla rodzin zastępczych oraz wobec rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej Zespół musi zostać wyposażony w szafy do przechowywania dokumentów. Szafy, które znajdują się na stanie zespołu nie mieszczą akt sprawy, ponadto w większości mają zepsute zamki, szafy nie są przystosowane do przechowywania dokumentacji biurowej i utrudniają ochronę danych osobowych. Zespół nie ma również możliwości schowania bieżących dokumentów z powodu braku miejsc.

3. Szkolenie pracowników Zespołu.

Ze względu na różnorodność działań pracownicy powinni regularnie szkolić się w niezbędnym im zakresie. Dodatkowo w roku sprawozdawczym nastąpiła reorganizacja Zespołu dlatego nowi pracownicy, którzy dopiero wdrażają się w obowiązki powinni zostać przeszkoleni w zakresie realizacji zadań w programie POMOST, a pozostali pracownicy winni systematycznie uczestniczyć w szkoleniach niezbędnych do dokładnej i rzetelnej realizacji zadań w programie POMOST.

4. Zakup System Informacji Prawnej LEX.

Wskazany program zawiera aktualności aktów prawnych niezbędnych do realizacji zadań. Możliwość szybkiego i dokładnego sprawdzenia aktów prawnych ułatwi wykonywanie szerokiego zakresu zadań realizowanego przez zespół.

Wykaz potrzeb dotyczących pieczy zastępczej.

1. Utworzenie kolejnych placówek opiekuńczo – wychowawczych przez Powiat.

2. Zwiększenie ilości rodzin zastępczych w powiecie.

Ilość dzieci w powiecie zgorzeleckim, które na podstawie postanowień sądu należy umieścić w instytucjonalnej lub rodzinnej pieczy zastępczej jest nadal bardzo duża. Trzy placówki którymi dysponuje powiat opiekują się 42 dziećmi. To jednak ciągle zbyt mało, co w konsekwencji powoduje konieczność umieszczania dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie całego kraju. Podobna sytuacja (opisana w powyższym sprawozdaniu) dotyczy rodzinnych form pieczy zastępczej.

3. Utworzenie mieszkań chronionych dla młodzieży usamodzielniającej się.

Młodzi ludzie, którzy wychodzą z pieczy zastępczej najczęściej są w bardzo trudnej sytuacji. Nie mają rodziny do której mogliby wrócić lub rodzina ta funkcjonuje patologicznie. Potrzebują bezpiecznego, chronionego miejsca gdzie mogliby zamieszkać do momentu ustabilizowania swojej sytuacji życiowej tzn. znalezienia pracy, ukończenia szkoły, zbierania oszczędności dzięki którym mogliby poradzić sobie w trudnym starcie w dorosłe życie.

4. Zatrudnienie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w ilości wystarczającej do obsadzenia wszystkich wakatów. Od dłuższego czasu zespół nie ma pełnego składu a ponawiane wciąż nabory nie dają rezultatu. Wykonywanie pracy koordynatora jest trudne i obciążające więc potencjalni kandydaci mają wysokie wymagania płacowe. Transgraniczne położenie powiatu zgorzeleckiego dodatkowo powoduje odpływ wykwalifikowanej kadry do innych podmiotów, z którymi nie możemy konkurować w zakresie wynagrodzeń lub innych profitów dla kadry.